

Demokratik hak ve özgürlüklerin kaynağı devrimci sınıf mücadelesidir!

Burjuva devrimlerin "eşitlik, özgürlük ve kardeşlik" şiarını gerçek anlamda hayata geçirecek olan, sosyalist devrim ve işçi demokrasisidir. Tarihsel olarak ömrünü doldurarak bu taleplerin ve insanlığın devrimci gele-

ceğinin önündeki engel olan burjuva düzen tüm kurumlarıyla ve değerler sistemiyle aşılması beklenmektedir.

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi 100. yılında işçi sınıfının mücadelesini aydınlatmaya, gerçek kurtuluşun adre-

sini göstermeye devam ediyor. Hayal olanı gerçek kılan sosyalist Ekim Devrimi insanlığın yegane gelecek alternatifi olarak yeni Ekimlerin örgütlenmesi doğrultusunda işçi-emekçilerin pusulasıdır.

s.16

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2017 / 33
25 Ağustos 2017 * 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak10.net

Barış halkların kadim özlemidir!

Savaşsız bir dünya için

sosyalizm!

3

Tek tip saldırısını parçalamak için...

Nuriye ve Semih'i yaşatacak olan da, hapisanelerde TTE'yi yırtacak olan da, merkezinde işçi sınıfının yer aldığı toplumsal muhalefettir.

17

AKP'nin kadın işçilere "lütfü"

Gerici iktidar her adımda kadın hak ve özgürlüklerini yok etmek isterken, çalışma yaşamında daha fazla kölelik, daha fazla sömürü dayatmaktadır.

19

Amerika'nın devralınan kanlı tarihi: Irkçılık

Trump'ın göçmenleri, yabancıları, kadınları, LGBT'leri ve Müslümanları hedef alan söylemleri ve kimlik siyaseti, ırkçılığı körüklemektedir.

Barış halkların kadim özlemidir

Savaşsız bir dünya için sosyalizm!

“Her savaş kötüdür” türü pasifist yaklaşıma sahip olanlar, son tahlilde kapitalizme, diğer bir ifadeyle savaşların devamına hizmet etmekten kurtulamaz. Zira savaşın kaynağı olan kapitalizme savaş ilan etmeden sömürsüz, sınıfsız, savaşsız bir dünya kurmak mümkün değil. Dolayısıyla hem günümüzde gerici/saldırgan savaşlara karşı etkili bir mücadele geliştirebilmek hem de savaştan arınmış yeni bir dünya kurabilmek için, emperyalist kapitalizme karşı savaşmaktan başka seçenek yoktur.

“Pasifizm ve soyut barış propagandası, işçi sınıfını yanıltmanın bir biçimidir. Kapitalizmde, özellikle de onun emperyalist aşamasında, savaşlar kaçınılmazdır.” (Lenin)

1 Eylül yaklaşırken, bir kez daha barışa dair “ulvi” vaazlar yükselmeye başlayacak. Bazı çevreler pasifist barış talepleri dile getirirse bile, “barışı yücelten” söylevlerin çoğu bizzat savaş kundakçıları tarafından dillendirilecek. Riyakârlığın doruğu olan bu söylemler, kendisi de savaş kundakçısı olan burjuva medya tarafından servis edilirken bombalar patlamaya, kentler yıkılmaya, insanlar katledilmeye devam edecek. Afganistan’da, Irak’ta, Suriye’de, Yemen’de, Libya’da, Afrika ülkelerinde ve daha başka yerlerde...

KAPİTALİZM VARSA SAVAŞ KAÇINILMAZDIR

Halkların savaşsız bir dünyada yaşama özlemi kadimdir. Buna rağmen savaşı istemeyenler, barışa özlem duyanlar egemenler tarafından kışkırtılan savaşların kurbanı oluyorlar. Zira savaş kundakçılarının fiilen savaşa katıldıkları görülmüş şey değil. Savaş, tarihte yeni bir musibet olmamakla birlikte kapitalizmin emperyalist aşamasında sistemin vazgeçilmez araçlarından biri haline geldi. Dünyanın emperyalist güçler arasında yeniden paylaşımı için savaş, hegemonya için savaş, halkları köleleştirip zenginliklerini yağmalamak için savaş, kapitalizmin krizlerini aşabilmek için savaş, silah stoklarını eritebilmek için savaş, yeni üretilen silahların denenmesi, reklamı, tanıtımı için savaş...

Bu liste uzar gider. Çünkü savaş, şiddet ve yıkıcılık 20. yüzyılın başında emperyalist aşamaya ulaşan kapitalizmin olmazsa olmazları arasındadır. Nitekim yüz yılı aşan bu zaman diliminde savaşsız bir dönem olmamıştır. Kızıl Ordu’nun ve komünistlerin eşsiz direnişiyle Nazilerin ezilmesinden sonra, 1945’te 1 Eylül

“Dünya Barış Günü” ilan edildi. Ancak bu sembolik günün ilanı sonrasında da değişen bir şey olmadı. Zira her 1 Eylül’de “Barış Günü” kutlamalarının yapılması, savaş kundakçısı kapitalistlerle onların çıkarlarını korumak için var olan burjuva devletleri zerre kadar ilgilendirmiyor.

EMPERYALİST KAPİTALİZM YENİ SAVAŞLARA HAZIRLANIYOR

Emperyalist dünyanın jandarması ABD ile suç ortakları, 21. yüzyılın açılışını Afganistan işgaliyle yaptılar. 2003’te Irak işgal edildi. 2011’de Libya, NATO ordularının aylar süren hava bombardımanlarıyla paramparça edildi. Aynı yıl yine emperyalistler, bölgedeki tetikçileri ve cihatçı katil sürüleri eliyle Suriye’ye savaş ilan etti. 2015’te ise ABD’nin bölgedeki baş uşaklarından biri olan Ortaçağ kalıntısı Suudi Arabistan, Yemen’e saldırdı. Yine bu dönemde batılı emperyalistlerin güdümünde olan neo-faşistler eliyle Ukrayna’da iç çatışmalar şiddetlendirildi. Bu arada bazı Afrika ülkelerinde son yıllarda şiddetlenen çatışmalar da devam ediyor...

Tüm bu savaş ve çatışmalar, hegemonyası sarsılan ABD ile işbirlikçileri tarafından kışkırtıldı. Saldırıya maruz kalan ülkelerde sayısız kent enkaza dönerken, yüz binler katledildi, milyonlar yerinden yurdundan edildi. Bu savaş ve çatışmalar devam ederken, gerilimi Asya’ya taşıyan ABD, Kuzey Kore’yi bahane ederek Çin’e karşı kışkırtıcı bir politika izlemeye başladı. Kuzey Kore’nin ABD için tehdit oluşturduğu söylemi safsatadan başka bir şey değildir. Esas amaçları Çin’i kuşatmak için gerekçe yaratmaktır. Suriye ve Ukrayna savaşlarıyla Rusya’yı sıkıştırma ya çalışan ABD’nin, Çin’le de gerilimi tırmandırması, bölgesel çatışmaların yeni bir dünya savaşına dönüşme riskini artırıyor. Emperyalist dünyanın jandarması ABD, içine yuvarlandığı gerileme sürecini durdurabilmek için nükleer silah kullanma tehditleri savururken, kapitalizmin

aşılamayan küresel krizinin yarattığı sıklık da sürüyor. Yani kapitalizm insanlığı barışçı bir döneme değil, önceliklerden de yıkıcı bir paylaşım savaşına doğru sürüklüyor.

BARİŞ İÇİN KAPİTALİZME KARŞI SAVAŞ

Emperyalist kapitalizmin egemenliği yıkılana kadar naif barış temennilerinin ya da pasifist savaş karşıtlığının savaşları engellemesi söz konusu bile olamaz. Nitekim emperyalist saldırganlığa karşı çıkan milyonların 2003’te sokaklara dökülmesi Irak işgalini engellemeye yetmemişti. Zira savaş kundakçıları bu sınırlarda kalan eylemlerin yarattığı basıncı savuşturabiliyor. Elbette günümüzde de gerici/saldırgan savaşlara karşı mücadelelenin büyük bir önemi var. Ancak bu mücadelenin etkili olabilmesi için anti-kapitalist temelde olması gerekiyor. Gerici/saldırgan savaşları önleyebilmenin yolu, bu musibetleri yaratan kapitalizme karşı savaşı yükseltmekten geçmektedir.

“Her savaş kötüdür” türü pasifist yaklaşıma sahip olanlar, son tahlilde kapitalizme, diğer bir ifadeyle savaşların devamına hizmet etmekten kurtulamaz. Zira savaşın kaynağı olan kapitalizme savaş ilan etmeden sömürsüz, sınıfsız, savaşsız bir dünya kurmak mümkün değil. Dolayısıyla hem günümüzde gerici/saldırgan savaşlara karşı etkili bir mücadele geliştirebilmek hem de savaştan arınmış yeni bir dünya kurabilmek için, emperyalist kapitalizme karşı savaşmaktan başka seçenek yoktur.

Emekçiler şahsında temsil edilen insan soyu, kadim özlemi olan barışa kavuşacaktır elbet. Bunun için kapitalizmi yıkip üretim araçlarının özel mülkiyetinin, insanın insan tarafından sömürsünün, her türlü baskı ve köleliğin yok edileceği sosyalizmin kurulması şarttır. Ancak o zaman savaş musibetinin temel nedeni ortadan kaldırılmış olacak ve kadim barış özlemi gerçekleşecektir.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2017/33 * 25 Ağustos 2017 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK
Meşrutiyet Mah. Kodaman Sk. No: 111/15
Şişli / İstanbul

Tif. No: (0212) 621 74 52 - 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak10.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

Tek tip saldırısını parçalamak için...

Faşist tek adam diktasını hayata geçirmeye başlayan AKP iktidarı, fiili uygulamalarını devreye sokuyor. Tüm topluma deli gömleği giydirmeye çalışan iktidar, toplumsal muhalefetin oluşabileceği tüm alanlarda baskı politikalarını yoğunlaştırıyor. Bunun en keskin yaşandığı alanlardan birisi ise zindanlar.

Tutsaklara yönelik tep tip elbise saldırısı fiili olarak hayata geçirilmeye çalışılıyor. Silivri Hapishanesi'nde tutsakların kişisel giysilerine zorla el konularak tek tip dayatmasının ilk adımı atıldı. Önümüzdeki süreçte bu saldırı toplamda uygulanmaya çalışılacak. Bandırma ve Bursa Açık Cezaevi işyurtlarındaki tekstil atölyelerinde kıyafet modellerinin deneme amacıyla dikimine başlandığı, saldırı hayata geçtiği anda işyurtlarındaki mahkûmlarca üretilecek 50 bin kıyafetin hapishanelere gönderileceği söyleniyor. Yani tutsakları yok saymak, kişiliksizleştirmek için devreye sokulan kıyafetler yine hapishanelerde diktiriliyor. Devrimci tutsaklar TTE saldırısına karşı net bir tutum açıkladılar. Hapishanelerden yükselen ses bu saldırının karşılığının direniş olacağını göstermektedir. Bir yanıyla TTE saldırısı Türkiye'de ilk defa gündeme gelmiyor. Sermaye devleti birçok kez bu saldırıyı hayata geçirmeye çalıştı ama bugüne kadar başarılı olmadı. Zira her seferinde direniş duvarına çarptı.

***

12 Eylül rejiminin tek tip zulmüne karşı sergilenen onurlu direniş, bu top rakların hafızasına silinmemecesine kazınmıştır. 12 Eylül askeri faşist darbesi, 1982'den itibaren teslim alma saldırısının merkezine tek tip elbise uygulamasını koymuştu. TTE, aynı F tipleri ve tecrit gibi bir devlet politikası idi. Amaç devrimci tutsakların iradelerini teslim almaktı. TTE'lerin devrimci tutsaklara giydirilmesi, kişiliksizleştirmenin en önemli adımı olacaktı. Devrimci tutsakların bu saldırıya yanıtı açıktı. Önce açlık greviyle

Nuriye ve Semih'i yaşatacak olan da, hapishanelerde TTE'yi yırtacak olan da, merkezinde işçi sınıfının yer aldığı toplumsal muhalefettir. Zira "içeride" direnen tutsakların kazanması "dışarıda" örülecek toplumsal muhalefete bağlıdır.

başlayan direniş, eylemin 45. gününde ölüm orucuna dönüştürüldü. Abdullah Meral, Haydar Başbağ, Fatih Öktülmüş, Hasan Telci şehit düştü. '84 yılı Haziran ayı boyunca devlet insanlık onurunu ve devrimci iradeyi teslim almak için yaptığı bütün insanlık dışı saldırılara rağmen başarılı olmadı. Devrimci tutsaklar öldüler ancak teslim olmadılar. Mamak Hapishanesi'nde, Metris'te, Diyarbakır zindanlarında direniş çeşitli boyutlarda devam etti.

***

Dünyanın birçok yerinde zindanlar ve devlet politikası benzerlik taşımakta-

dır. İrlandalı özgürlük savaşçılarının İngiliz sömürgeciliğinin tek tip dayatmasına karşı direnişleri tarihimizde yer almaktadır. Tek tip uygulaması, Guantanamo'dan Saygon zindanlarına tutsakları "hiçleştirme" saldırısının bir boyutudur.

Meşruiyeti tartışmalı hale gelen her iktidar gibi AKP iktidarı da egemenliğini zorbalığa dayandırarak sürdürmeye çalışmaktadır. Topluma tek tipleşmeyi dayatırken, zindanlarda bunu tek tip kıyafetle doruğuna vardırarak istemektedir. Bir yanı hapishaneleri kesse de bu saldırıların büyük bir yanı toplumun emekçi kesimlerine mesajlar içermektedir. İşçi

ve emekçileri ücretli kölelik düzeninin prangalarında iş önlüğü ile tek tipleştirilen sömürü düzeni, içeride de fiili olarak bunu dayatma çabasıdır. "İçeride" giydireceği tek tip elbiseler tutsaklar için bir "hiçleşme" olacağı gibi "dışarı" için de bir tehdit içermektedir. En geniş yan kısmını da burada bulmaktadır.

Bugün hapishanelerde uygulanan TTE saldırısını geri püskürtebilmenin yolu topluma giydirilmeye çalışılan deli gömleğini parçalamaktır. Kıdem hakkımızı gasp eden, aşımıza el koyan, işimizi çalan bu sömürü düzeni kendisine karşı duran insanlara tek tip elbiseyi, F tipini dayatmaktadır.

Bu saldırıları püskürtmenin yolu topyekûn saldırılara karşı topyekûn bir direniş örmekten, zorbalara karşı emeğimizi ve özgürlüğümüzü savunmaktan geçmektedir. Nuriye ve Semih'i yaşatacak olan da, hapishanelerde TTE'yi yırtacak olan da, merkezinde işçi sınıfının yer aldığı toplumsal muhalefettir. Zira "içeride" direnen tutsakların kazanması "dışarıda" örülecek toplumsal muhalefete bağlıdır.

Tarsus Hapishanesi'nde "karıştır-barıştır" saldırısı

Tarsus T Tipi Kadın Kapalı Hapishanesi'nde 12 Eylül askeri darbesi sonrası uygulanan "karıştır-barıştır" uygulaması devreye konuldu. Devrimci ve yurtsever tutsaklarla, IŞİD çetesi üyeleri, aynı koridorda tutulmalarının ötesine geçilerek aynı koşula konuluyor.

Wernicke Korsakoff sendromlu Aslıhan Gençay ile görüşen Adana

Barosu Cezaevi İzleme Komisyonu Başkanı Avukat Tugay Bek, hapishanede yaşananları anlattı. Bek'in anlatımına göre Aslıhan Gençay tahliye oldu, ancak 1 yıl önce yeniden tutuklandı. Gençay, Sincan Kadın Kapalı Hapishanesi'nden Tarsus T Tipi Kadın Hapishanesi'ne sürgün oldu.

Sürgün sırasında ve sonrasında

sürekli saldırıya uğrayan ve rahminde kist olduğu için sürekli kanaması olan Gençay, tedavi edilmediği gibi, IŞİD üyesi ile aynı koşu ta tutuluyor. Hapishanedeki yaptırımlara uymadığı için sürekli fiziki saldırıya uğradığını belirten Tugay Bek, Gençay'ın IŞİD'liyle aynı koşu ta tutulmasının yaşamına yönelik bir risk olduğunu ifade etti.

AKP iktidarı eğitimi de “sıfırladı!”

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Türkiye'nin de aralarında olduğu 35 üye ülkede bölgesel yaşam endeksini yayınladı. Bu değerlendirme ortaöğretim ve üzerinde eğitim gören nüfusun iş gücüne katılım oranını ifade ediyor. Eğitim, iş, gelir, güvenlik, sağlık, çevre, sivil katılım, teknolojiye ulaşım, barınma, topluluk ve hayat tatmin düzeylerine göre 11 ölçütte değerlendirme yapıldı. 10 üzerinden yapılan puanlamada Türkiye, Meksika ile beraber 0 puan alan iki ülkeden biri oldu. Türkiye'de ortaöğretim ve üzerinde eğitim görenlerin iş gücüne katılım oranının yüzde 35 dolayında olduğu tespit edildi.

Türkiye'deki eğitim sistemi niteliksizliği ve giderek daha da dinci gerici bir hale bürünmesiyle sürekli gündeme geliyor. Üniversite sınavlarının baraj puanlarının düşürülmesi, bazı üniversitelerdeki kimi bölümlere taban puan uygulamasının getirilmesi, giderek büyüyen genç işsizlik oranı... Bütün bunlar birbiriyle bağlantısı içerisinde Türkiye'de eğitim sisteminin giderek daha da gerilediğinin göstergeleridir.

Türkiye'de eğitimin temel amacı toplumu dinci-milliyetçi gericilikle uyuşturmak. 12 Eylül askeri faşist darbesinden sonra bu yöndeki adımlar daha da hız kazanmış; eğitim kurumları ve müfredat daha da gerici bir hale getirilmiştir. “Andımız”, zorunlu din dersi uygulaması, “milli güvenlik” dersi ve diğer sosyal-kültürel dersler içerisindeki dinci-milliyetçi etkinin artışı 12 Eylül askeri faşist darbisiyle gerçekleşmiştir. Sonrasında gelen bütün hükümetler bu eğitim politikalarını sürdürmüş, AKP iktidarı ise son 16 yıl boyunca bu gerici politikaları daha ileri bir aşamaya taşımıştır.

Bu dönemde imam hatip ortaokulları ve liselerinde tarihte görülmemiş bir artış yaşanmıştır. AKP iktidara gelmeden önce, yani 2002-2003 senesinde Türkiye toplamında imam hatip okulu sayısı 450, bu okullarda okuyan öğrenci sayısı ise 71 bin 100'dü. 2016 sonu itibarıyla imam hatip ortaokulu sayısı bin 961'i, imam hatip lisesi sayısı ise bin 149'u bulmuştur. İmam hatip lise ve ortaokullarında aktif olarak yer alan toplam öğrenci sayısı ise 1 milyon 14 bin 867 kişiye ulaşmıştır. İmam hatip okullarının yaygınlaştırılması ile beraber son 16 yılda atılan bir diğer önemli adım ise bütün derslerin içeriklerinde dinci-milliyetçi gerici politikaların esasına göre ciddi dönüşümler yaşan-

masıdır. Biyoloji dersinden evrim konusunun çıkartılması, “cihat” kavramının konu başlığı olarak müfredata girmesi, 15 Temmuz darbe girişimi bahane edilerek ırkçı militarist etkinliklerin, içeriklerin ilkökul sınırlarına kadar taşınması bunlara verilebilecek örneklerdendir.

Sermaye devleti uluslararası rekabette kendine avantaj sağlayan iki özelliğinden sık sık bahseder. Bunlardan biri lojistik. Ve bu coğrafi avantajlarla ilgili bir konudur. Kendisi açısından daha değerli olan ve ısrarla üzerinde durduğu özellik ise ucuz iş gücü potansiyelidir. Sermaye düzeni yabancı sermayeyi Türkiye'ye çağırırken temel vurgusu hep bu olmuştur. Bu ülkede işçi ve emekçilere insanca yaşam koşulları sağlamaktan bir hayli uzak

olan ücretleri yabancı sermayeyi Türkiye'ye çekmek için avantaj olarak görmektedir. Bu aynı zamanda yabancı sermayeyle işbirliği halindeki yerli sermaye grupları için de uluslararası rekabette yer edinebilmenin yoludur.

Emperyalizme bağımlı olan Türkiye gibi ülkelerde eğitim alanında atılacak adımlar da iki yönlü gelişmektedir. Birincisi, mevcut iş gücünün niteliğini arttırarak yabancı ve yerli sermaye grupları için daha kullanışlı bir hale getirmek. İkincisi ise dinci-milliyetçi gerici politikalarla insanları uyuşturarak onları geleceğin uysal köleleri haline getirmek. Türk sermaye devleti birinci adımın muhtevasını mesleki eğitime dönük strateji planı ve bakanların ağızından çıkan “eğitimin yüzde 70'ini mesleki teknik eğitime dönüştüreceğiz” sözleriyle ifade etti. Son dönemde uygulamaya geçen mesleki eğitim merkezleri, mesleki eğitim kolejleri ve tematik liseler bu ifadenin pratik sonuçlarıdır. İkinci adımı ise; yani gençliği dinci-milliyetçi ideoloji ile kuşatma hedefini ise Tayyip Erdoğan “dindar ve kindar gençlik yetiştireceğiz”, “kültürel iktidar sürecini tamamlamalıyız” gibi ifadelerle dile getirdi. Eğitimde atılan adımlar ve geline bu nokta bir tesadüf değil gerici politikaların sonucudur. Ve görünen o ki bu süreci durdurmadıkça, sermaye düzeni kendi bekası için gerici politikalarını daha da tırmandıracaktır.

239 bin öğrenci, öğrenim kredisini ödeyemedi

Paralı eğitim kısıncasında öğrenim ve katkı kredisi almak zorunda kalan on binlerce öğrenci “borçlarını” ödeyemiyor. Üniversiteyi bitirdikten sonra işsizlik ile karşı karşıya kalan öğrenciler ödeyemedikleri bu borçları nedeniyle haciz şoku ile karşılaşılıyorlar.

CHP Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin öğrenim ve katkı kredisi alan öğrencilerle ilgili yaptığı başvuruya Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK) Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'ndan yanıt geldi. Yanıtta göre; 388 bin 225 öğrenci katkı kredisi

kullanıyor. Bu öğrencilerin aldığı para 302 milyon 116 bin 785,21 TL. Ancak bu borca 26 milyon 344 bin 432,70 TL eklenmiş ve borç, 328 milyon 461 bin 217,91 TL'ye çıkmış.

Borçlarını ödeyemeyen ve bu borçlarının tahsili için Gelir İdaresi Başkanlığı'na havale edilen öğrenim kredisi alan öğrenci sayısı da 239 bin 97 olarak açıklandı. Bu öğrencilerin toplam borçlarının ise 2 milyar 77 milyon 61 bin 552,70 TL olduğu belirtildi.

Katkı kredisi alan 106 bin 185 öğrencinin ise 18 milyon 166 bin 950,58 TL

borcu olduğu açıklandı.

Paralı eğitim politikaları nedeniyle öğrenim ve katkı kredisi alan öğrenciler bu durumla ilk kez karşılaşmıyor. Zira yıllardır on binlerce öğrenci bu borçlarını ödeyemiyor. Bunun en temel nedeni ise bu kredileri alan öğrencilerin mezun olduktan sonra işsizlikle karşı karşıya kalması. İş bulamadıkları için borcunu ödeyemeyen öğrenciler bir de haciz sınırlarıyla karşılaşmıyor. KYK'nın kurulduğu 1961'den 2015 sonuna kadar katkı ve öğrenim kredisi borcunu ödeyemeyen 947 bin 173 kişi icraya verildi.

Sermaye düzeni doğayı yok ediyor

Sermaye devleti her zaman olduğu gibi bugünlerde de ranta ve talana devam ediyor. Bir yandan 12 bin yıllık bir geçmişe sahip olan Hasankeyf dinamitleniyor, bir yandan Cerattepe'nin yok edilmesi sermayenin yargı onayıyla güvenileniyor, bir yandan Dersim'de Pülümür, Hozat, Nazmiye ve Ovacık ilçelerinde devam eden "yangınlar" ile binlerce hektarlık orman yok ediliyor.

Kuşkusuz bütün bu doğa tahribatının arkasında sermayenin rantçı, talancı, politikaları yatıyor. Cerattepe, Cengiz İnşaat'ın altın madeni açması için talana açılmışken işçi ve emekçiler binlerce ağacın, bitki türünün yok edilmesine karşı 245 gün boyunca direnmişlerdi. Şirketin karşılaştığı bu direnişe, sermaye devleti yetişmiş yüzlerce jandarma ve polisle azgınca saldırmıştı. Ardından başlayan hukuksal süreçte Danıştay, Cerattepe'nin yok edilme kararını onaylayarak sermayenin yardımına yetişti. Bugün gelinen noktada Artvin'de işçi ve emekçilerin "Cerrattepe yok olmasın" çığlığına karşı iş makineleri jandarma koruması altında Cerrattepe'ye yıkıma devam etmek için gidiyor. Dersim'de ise Pülümür, Hozat, Nazmiye, Ovacık ilçeleri '90'lı yılların çok tanınmış senaryosuyla tutuşuyor. Büyüyen ve yayılan yangına "terör bölgesi" demagojisi ile müdahale edilmezken şimdiden binlerce hektarlık alan yok olmuş durumda.

Hasankeyf'te ise Hasankeyf'i sular altında bırakacak olan Ilisu Baraj Proje-

si kapsamında sözde tehlike arz eden kayalıkların düşürülmesi için "Dolgu ve güçlendirme projesi" adı altında dinamitle yıkımlar yapılıyor. 12 bin yıldır var olan tarihi kale ve yapılar büyük bir yalan ve rant projesiyle bölge halkının gözleri önünde dinamitleniyor. Tıpkı IŞİD'in 2 yıl önce Suriye'de ele geçirdiği iki bin yıllık Palmira Antik Kenti'ni bombaladığı gibi. Barajın ve ona bağlı tüm çalışmaların amacını ise bölgenin emekçileri çok iyi biliyor. Verdikleri röportajlarda rant kadar "zorunlu göç dayatmasını" anlatıyorlar.

Karadeniz'den Dersim'e, Hasankeyf'e yaşananlar, son günlerde bir çok sahil

kentinin ormanlarında meydana gelen yangınlar ve yıkımlar sermaye devletinin doğaya ve tarihe yönelik bakışını gözler önüne sermeye yetiyor. "Kapitalizm gölgesini satamadığı ağacı kesiyor." Ne zaman bir orman "yansa" çok önceden hazırlanmış kapsamlı inşaat projeleri (otel, villa vb.), HES projeleri, maden projeleri ortaya çıkıyor. Ya da, Trabzon Sürmene'de Katar Emiri'nin uçakla üzerinde gezdiği ve beğendiği yerler bir gecede yanıp kül oluyor (!)

"Atalarının mezar taşını okuyamamaktan" dem vuran sermaye sözcüleri 12 bin yıllık Hasankeyf'in rant için yıkımını alkışlarla karşılıyor. Sermaye dev-

letin insana ve parçası olduğu doğaya karşı izlediği ikiyüzlü bu tutumu aslında tam olarak kimliğine uygun düşüyor.

Bu kimlik yaşanabilecek bir dünyayı dinamitlemeye, yok etmeye devam edeceğini her fırsatta "yeni projelerle" dile getiriyor. HES'ler, nükleer santraller, orman yangınları, zeytinliklerin yok edilmesi, inşaat projeleri bu coğrafyanın üstüne karabasan gibi çökmüş durumda. Bu karabasana Cerattepe'de, Yırca'da dur diye haykırdı işçi ve emekçiler. Bu haykırışı rantın kaynağını oluşturan kapitalist sisteme karşı taşımak ise bütün bu yok oluşun asıl çözümü olacaktır.

Yıkımın sürdüğü Sur'da sokağa çıkma yasağında dünya rekoru

Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın (TİHV) raporuna göre; son 2 yıllık süreçte 11 il ve 45 ilçede 252 süresiz ve gün boyu sokağa çıkma yasağı ilan edildi ve nüfus sayımına göre; en az 1 milyon 809 bin kişi bu yasaklardan etkilendi. Diyarbakır Sur'da ilk yasak 6 Eylül 2015'te ilan edildi. Surların çevresinde yasak o tarihten bu yana devam ediyor.

TİHV, 2015 Ağustos'undan günümüze kadar geçen 2 yıllık süreçte neler olup bittiğini gözler önüne seren bir rapor yayımladı. Rapora göre; süresiz ve gün boyu sokağa çıkma yasağının ilk ilan edilme tarihi olan 16 Ağustos 2015'ten günümüze devam eden 2 yıllık süreçte toplam 11 il ve 45 ilçede 252 süresiz ve gün boyu sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Rapora göre; 2014 nüfus sayımı verileri esas alındığında en az 1 milyon 809 bin kişi; özgürlük ve güvenlik hakkı, özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı, toplanma özgürlüğü, örgütlenme özgür-

lüğü, din özgürlüğü, bilgi alma ve verme özgürlüğü, mülkiyetin korunması hakkı, eğitim hakkı, işkence ve insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele yasağı, yaşam hakkı ve vücut bütünlüğü hakkı olmak üzere en temel hakları ihlal edilerek yasaklardan etkilendi.

Süresiz veya gün boyu olmak üzere Diyarbakır'da 136, Mardin'de 42, Hakkâri'de 21, Şırnak'ta 13, Bitlis'te 12, Bingöl'de 7, Muş'ta 7, Dersim'de 6, Batman'da 5, Elazığ'da 2, Siirt'te 1 kez sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

FİİLEN BİTTİ AMA

Hakkâri'nin Şemdinli ilçesinde de 19 Ağustos gece itibarıyla 22.00 ile

05.00 arasında 5 günlük sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Diyarbakır'ın Kulp ilçesi, Hakkâri'nin Şemdinli ilçesi ve Muş Merkez ile Varto ilçesinde ise operasyonların sona ermesiyle yasak fiilen sonlandırıldı ancak yasağın kalktığına ilişkin resmi bir açıklama yapılmadı.

DÜNYA REKORU SUR'DA

Diyarbakır'un Sur ilçesinin 6 mahallesinde sokağa çıkma yasağı tam 1 yıl 9 aya ulaştı. Sur'da 28 Kasım 2015 tarihinde Cevatpaşa, Fatihpaşa, Dabanoğlu, Hasırlı, Cemal Yılmaz ve Savaş mahallelerinde ilan edilen "sokağa çıkma yasağı" hâlâ devam ediyor. Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi'nin Dört Ayaklı

Minare önünde vurulmasıyla başlayan yasak, dünya tarihinin en uzun süren sokağa çıkma yasağı özelliği taşıyor. Yasak ilanından sonra ilçe, 98 gün süren çatışmalı bir dönem geçirmişti. Resmi Gazete'de yayımlanan "acele kamulaştırma" kararına göre Sur'un 6 bin 300 parseli kamulaştırılmış ve kentte yıkım başlamıştı. Uluslararası Af Örgütü'nün hazırladığı rapora göre, yaklaşık 40 bin insanın Sur'dan göç ettiği belirtilmişti.

Öte yandan Sur'da yıkım saldırısı çevik kuvvet polisleri eşliğinde devam ediyor. 13 Ağustos'tan beri suların kesik olduğu Alipaşa Mahallesi'nde yıkım yapılırken çevik kuvvet polisi de bölgeyi ablukaya alarak görüntü alınmasını engelledi. Sokakta gazetecileri alıkoyan polisler fotoğraf makinelerini ve telefonlarını inceledi. Sokaktaki diğer insanların da telefonlarını inceleyen polis "hakkınızda işlem yaparız" diyerek tehditler savurdu.

Kimin için OHAL?

AKP hükümeti kurulduğu günden itibaren işçi ve emekçi kitlelere kölece çalışma ve yaşam koşullarından başka bir şey vermemiştir. Ancak özellikle 15 Temmuz darbe girişimi ardından sosyal ve siyasal saldırı politikalarına hız vermiştir.

Faşist parti MHP'yi de kendine yedekleyerek, toplumu dinci-gerici bir temelde yeniden yapılandırmak için önüne bir program koyan AKP, KHK'lar yoluyla bunları tek tek hayata geçirmektedir. İşçilerin, emekçilerin, kadınların kazanılmış haklarına bir bir saldırılmakta, "ağaç yaşken eğilir" mantığı ile eğitim müfredatı tümünden gericileştirilmektedir. "FETÖ ile mücadele" bahanesiyle yapılan ihraçlar bir yandan muhalif kamu emekçilerinin tasfiyesi anlamına gelirken, diğer yandan kamu emekçilerinin iş güvencesine yönelik bir saldırı süreci olarak işlenmektedir.

OHAL İŞÇİ VE EMEKÇİLER İÇİN NE GETİRDİ?

15 yıllık AKP dönemi boyunca yasaklanan 13 grevden 5'i OHAL sürecinde gündeme geldi. Hatırlanacak olursa OHAL ilanının ardından gerçekleşen ilk icraat, direnişçi Avdılar Belediyesi işçilerinin çadırını kaldırmak olmuştur. Özellikle OHAL'de keyfi grev yasakları arttı. Bu keyfiliklerle grevli toplu sözleşme hakkı boşa düşürülmekte, işçi sınıfının kazanılmış hakkı olan TİS süreçleri işlevsizleştirilmektedir.

Grev yasaklarını sosyal saldırı yasaları izlemektedir. Geçtiğimiz ay açıklanan Ulusal İstihdam Stratejisi'nin 2017-2019 Eylem Planı, işçi ve emekçilere dönük kapsamlı bir saldırı paketidir. Eylem pla-

ni kıdem tazminatının gaspı için acele etmeye çağırırken; "çağrı üzerine çalışma", "kısmi süreli çalışma", "ev eksenli çalışma" gibi çalışma yöntemleriyle bir yandan emekçiler için esnek ve güvencesiz çalışmayı yaygınlaştırmayı hedeflemekte, diğer yandan işçi ve emekçilerin örgütlenme hakkına saldırmaktadır.

OHAL işçi ve emekçilerin yaşamına bu şekilde yansırken, patronlar için durum nedir? Aslında Tayyip Erdoğan sermaye temsilcilerinin huzurunda yaptığı bir konuşmada bu soruyu kendi ağızıyla cevaplamıştır: "Biz OHAL'i iş dünyasının daha rahat çalışması için getirdik. İş dünyasında herhangi bir sıkıntınız akşamınız var mı? Biz göreve geldiğimizde OHAL vardı. Şimdi grev tehdidi olan yere OHAL'den istifade izin vermiyoruz. Bunun için kullanıyoruz OHAL'i. Fotoğraf

oldukça net."

Gerçekten fotoğraf oldukça net. OHAL, işçi ve emekçiler için kölelik koşullarının pekiştirilmesi demekken, sermaye için teşvikler ve kolaylıklar demektir. Özellikle son yapılan düzenlemelerle patronlar için birçok vergi indirimi hazırlanmış, işçi ücretleriyle oluşturulan fonlar sermayenin talanına açılmıştır.

Türkiye'nin iki büyük sermaye grubunun açıkladıkları kâr oranları dediklerimizi doğrular niteliktedir. Koç Holding'in faaliyet raporunda yer alan bilgiye göre, ilk altı ay sonunda konsolide net kâr yüzde 77 artışla 2.54 milyar lira olurken; kârın 1.03 milyar lirası enerji, 664 milyon lirası finans, 571 milyon lirası otomotiv, 204 milyon lirası dayanıklı tüketim malları, 72 milyon lirası ise diğer segmentlerden elde edildi. Bu oranları genel-

leştirdiğimizde Koç Holding'in yıllık kâr oranının %120'yi bulduğunu görüyoruz. Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu kâr oranlarına ilişkin yaptığı açıklamada "2017 yılının başından beri Türkiye'deki kuvvetli ekonomik ortam, halka arz ve ikincil piyasa işlemlerinin hızlanmasına zemin oluşturdu. Diğer taraftan, bilindiği üzere halka açıklık oranlarının düşüklüğü, sermaye piyasalarının gelişmeye açık olduğunun göstergesi olarak görülmekte olup; ülkemizde son yıllarda ortalama halka açıklık oranı yüzde 40'lara ulaşırken, Koç Holding'in halka açıklık oranı yüzde 22 seviyelerinde kalmıştı. Ülkemize olan inanç ve güvenle son 5 yılda gerçekleştirdiğimiz güçlü yatırımların da bir sonucu olarak, Koç Holding hissesi 2017 yılında bugüne kadarki en yüksek değerine ulaştı" dedi.

Ülkedeki diğer büyük sermaye grubu olan Sabancı Holding de kârını arttıranlardan. Sabancı Holding tarafından yapılan yazılı açıklamada, ilk altı ayda konsolide satışların, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11 artarak 19.2 milyar TL'ye yükseldiği belirtilerek, ilk altı ayda operasyonel kârlılığın ise yüzde 21 artarak 4.3 milyar lira olduğu belirtildi.

Sadece bu veriler dahi OHAL'in altında kimlere karşı ilan edildiğini ve AKP'nin sınıfsal karakterini gözler önüne sermektedir. AKP bir düzen partisidir ve kapitalistlerle hiçbir sorunu yoktur. İşçi ve emekçi düşmanı AKP iktidarı sermayeye hizmette kusur etmemektedir. İşçi ve emekçiler AKP'nin bu karakterini fark etmeli, yalan, riya ve demagojiden ibaret olan politikalarına kanmamalı, kendi sınıf çıkarları etrafında birleşmeli ve harekete geçmelidirler.

Sermayenin adalet bakanı yine adaletsiz

Cemil Kırbayır'ın 12 Eylül'den sonra işkencede katledilmesine ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde (AİHM) görülen davada sermaye devleti tarafından "savunma" yapıldı. "Savunma"da, anne Berfo Kırbayır'ın davayı açtıktan iki yıl sonra öldüğü, varislerinin ise davayı sürdürme yönünde niyetlerini gösteren bir belge olmadığı iddia edildi. Sonuç olarak, "Berfo Ana öldü davayı düşürün" dediler.

AKP iktidarının da söylemde kabul ettiği üzere Cemil Kırbayır'ın katli bir insanlık suçudur. Bu yüzden tarihsel olarak sonuca bağlanması gerekiyor. Öte yandan basit bir hukuk kuralı olarak da-

vacı değil, davalı ölürse dava fiilen düşer. Davacı öldü diye davanın düşürülmesini istemek en basit ifadeyle abesle iştirigaldir.

Adalet Bakanlığı "savunması"nda, "Türkiye'de 'İnsanlık Suçu' 2005'te yasalaştı. Türkiye AİHM'e 1987'de girdi, Cemil Kırbayır 1980'de öldürüldü, zaman olarak dava açılmaz" dedi. Konuya ilişkin değerlendirme yapan eski AİHM Yargıcı Rıza Türmen ise şunları söyledi: "Olayın 1980'de olduğu, Türkiye'nin AİHM'e bireysel başvuruyu 1987'de tanıdığı belirtiliyor. İlke olarak doğrudur. Ama burada şikayet; yaşam hakkı ve işkence yasağıdır. Bunun

içinde devletin öldürmeme ve işkence yapmama yükümlülüğü vardır. Ölüm ve işkenceyi soruşturma yükümlülüğü vardı. Soruşturma davanın esasına bitmiştir. Bu şu demektir: Ölüm ya da işkence 1987'den önce meydana gelmiş olsa bile soruşturma tekrar başlamışsa bu argüman da yanlıştır. Soruşturma devam ettiği için AİHM bakabilir. 'Anayasa Mahkemesi'ne gidilmedi' deniyor. AYM'ye bireysel başvuru hakkı, 2012'de tanındı. Başvuru bu tarihten önce olmuş. Kaldı ki AYM, 2012'den önceki olaylara bakmıyor. Anlıyoruz ki Kırbayır soruşturması 2011'de tekrar başlamıştır."

2017 MESS Grup TİS süreci

Roller aynı, film ayrı!

Taslak hazırlanış sürecine katılan-katılmayan işçiler arasında şu sesler yükselmektedir:

"Taslaktan açıklanırken haberimiz oldu", "Türk Metal taslağa uç şeyler koymamıştır", "Bu kötü taslak maddelerini bile geçiremez. Ancak en nihayetinde bu bir taslaktır. Onun için pazarlık payını da gözetirsek, ki geçmiş dönemlerde taslakların ortalama üçte birini almıştır, çok düşük bir sözleşmeye imza atacaktır. Buna izin vermemek için hazırlıklarımız az da olsa var", "Herkes Türk Metal'in amacını biliyor, mücadeleciler çok arkadaşımızı fabrika yönetimi ile ortak bir şekilde işten attığı için yapacaklarını da biliyor", "Türk Metal'deki sendikacılar MİB'den çok korkuyorlar..."

"Taslak maddelerini yeni gördük", "Birleşik Metal-İş yönetimine 2015 grev döneminden dolayı genel bir güvensizlik var", "EMİS ile sözleşmenin ardından çok işçi atıldı yönetimden çıt çıkmadı", "EMİS sözleşmesinde de işçiye sorulmadan imzalandı", "Sözleşme taslak maddeleri fena değil ama bu bir taslak, pazarlık payı da var ve belirleyici olan genelde Türk Metal oluyor", "OHAL koşullarında greve gitmek daha zor", "Ne olursa olsun bu sefer her açıdan farklı bir sözleşme süreci olacak", "2015'i yeniden aynı şekilde yaşamak istemiyorsak ipleri tam ele almak gerek..."

Yukarıdaki sözler çeşitli fabrikalarda çalışan metal işçilerinin yüz yüze sohbetler esnasında söyledikleridir. Söylenenlerden anlaşılacağı üzere taslak hazırlanış sürecinde yer almayan işçiler, sendika yönetimlerinin ne yapacağı konusunda da bir fikre sahip. Sendikalarının şu ya da bu şekilde işleyişinde ve yürütmesinde yer almamaları işçilerin sendikal bilincinde bir ilerleme sağlamadığı gibi bir kısmına da bu sözleri söyletmiştir.

İLK SÖZLEŞME TOPLANTISI YAKLAŞIRKEN

Her sözleşme döneminde yaşananların bir benzeri daha sahneye konuldu. 130 binden fazla metal işçisini ilgilendirmesine rağmen (tüm iş kollarında çalışan işçileri ve asgari ücreti de etkileyen bir süreç olduğunu burada yeniden belirtelim) işçilerin çoğuna sorulmadan hazırlanan bir taslak ile yola çıkıldı. Taslakta belirlenen maddelerin ne kadar iyi olup olmadığı bir tarafa, taslaktaki maddelerden yararlanacak olan metal işçisi taslak belirleme sürecinin dışında bırakıldı. Şifahen, sormuş gibi yaparak, görüşler

alınmış gibi gösterildi. En başından daha taslak görüşmelerinde işçiler sürecin dışında tutuldu.

Türk Metal'den istifa ederek Birleşik Metal-İş Sendikası'na geçen ZF Lemforder fabrikasında işçilere "taslak maddeleri bunlardır" denilerek bir açıklama yapılması durumu özetliyor. İşçilerin Türk Metal'den ayrılma nedeni Türk Metal'in tüm alanlarda sermaye ile işbirliği içerisinde olması, her sözleşmede ihanet etmesi, mafyavari tutumu ama aynı zamanda işçi demokrasisini tanımamasıydı. Sendikalarda işçi demokrasisi, her sendikal süreçte üyelerin dediğinin uygulanmasıdır. İşçilerin vardiya ve bölümlerden seçeceği sözcülerin koordinasyonunun sağlanması, fabrikalar arası koordinasyon ve iletişimin sağlanması zor olmasa gerek. Olmadığını Metal Fırtına'da görmüştük. Türk Metal'den istifa etmek aynı zamanda bu işleyiş oturtmak anlamına gelir. Adımları bu şekilde atmamak, Türk Metal ile aynı düzleme düşürmese de farkları silikleştirir. Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu diğer fabrikalarda da durum ne yazık ki farklı değil.

Türk Metal soru sormanın, sorgulamanın, irdelemenin önüne geçmek için zorbalık dahil çeşitli tezgahlar kurmuş durumda. Türk Metal'in belirleyiciliği düşünüldüğünde sonuç alıcı tutum almak için sadece karşı söylemler değil, uygulamada da tam bir karşı tutum almak gerekir. Bu da işçi demokrasisini tam anlamı ile işletmek anlamına gelir.

Birleşik Metal-İş'teki bürokratların anlamak istemedikleri de bu. Taslak için çeşitli yoklamalar ve anketler yapılmış olsa da bunlar sınırlı kalmıştır. Ötesi ortalama şudur diyerek yeniden üyelere dönüp "bu taslakla mı masaya oturalım, onay veriyor musunuz?" sorusu sorulmamıştır. Bu soru sorulmadığı için, geçmiş dönemde olduğu gibi, sözleşme imzalanırken soru sorma gereği de duyulmayacaktır.

Taslak hazırlanış süreci ilerleyen dönemde metal işçisinin karşısına çıkacak olan zorlukları aşabilecek düzeyi gösterdiği için önemlidir, hatta belirleyicidir. Kaybedilen etapta, metal işçisi 1-0 geriden başlamıştır. Böyle bir görüntü ilerleyen süreçlere ilişkin bir fikir verse de metal işçisinin ileri çıkışını görmek için de birçok neden sıralanabilir.

Ocak 2015'te Birleşik Metal-İş üyesi işçilerin grev ve grev yasağı karşısında aldığı tutum, ardından MİB'in oynadığı özel rolle Türkiye'yi saran Metal Fırtına işçi sınıfına başka, sendika bürokratlarına ve ağalarına başka, sermayeye başka bir deneyim kazandırdı. İşçi sınıfına mücadelelenin, hak almanın çeşitli yöntemlerini öğrettiği ve daha birçok şey kazandırdığı açık. Bürokrat ve ağa takımına ise daha fazla denetimin gerektiğini öğretti. Bunu Türk Metal iş yerlerinden ileri çıkmış işçilerin işten atılması ile, yapılan eğitimlerde MİB'le bağ kuracaklara yapılan tehdit ile, Birleşik Metal-İş iş yerlerinde ileri işçilerin izole edilmesi ile, muhalefetin yaptığı tartışmaların kilitlenmesi ile, yine

MİB'e karşı alınan tutum ile görmekteyiz. Bilinmesi gerekir ki MİB ile metal işçisi arasında kurulan bağ, MİB'in sözünün, tutumunun, pratiğinin metal işçisinde karşılığının olmasından gelmektedir.

MİB çıkışından beri bulunduğu, sesini duyurduğu her fabrikada şunu bıkmadan söylüyor, hayata geçiriyor, geçirmeye çalışıyor: "Söz, yetki, ve karar işçilere!", "Fiili, meşru mücadele!" Yıllardır yaşananlardan öyle ya da böyle bir ders çıkarmış olan metal işçisinde bunları hayata geçirecek güç vardır. Sermayenin ve işbirlikçilerinin tedirginliği de buradan gelmektedir.

İşte taslak süreci; tüm işçileri sürecin bir parçası haline getirebilecek bir işleyiş, metal işçisini daha güçlü kılmaz mı? Daha güçlü kılacaksa neden uygulanmaz? O sözleşme maddelerinden yararlanacak olan işçilerdir. Doğallığında o taslağı işçilerin hazırlaması ve onay vermesi gerekir dediğimizde, sözleşme maddeleri imzalanırken işçilerin onayı olmadan imzalanamaz dediğimizde, sermayenin faşist yasakçı yasaları karşısında işçi sınıfının mücadele yasaları dediğimizde, burun kıvrımdan, işçileri küçümseyen sözler etmekten öteye gitmeyen bir anlayış, Greif'i, Ejot'u, Paksan'ı, Metal Fırtına'yı gördüğünde dahi hâlâ aynı şekilde burun kıvrıyor ve küçümseyen cevaplar veriyor. Hesap başka olunca gördükleri de değişiyor. Ancak hiçbir hesap metal işçisinin ileri çıkışını dizginleyemeyecektir.

GEBZE'DEN BİR SINIF DEVRİMCİSİ

Kamu hareketinde yaşanan gelişmeler üzerine... - 2

Direniş potansiyeli ve KESK

Kızıl Bayrak: Bir direnme potansiyeli var mıydı peki? Varsa neden bu kadar sınırlı biçimde açığa çıktı?

KÇB sözcüsü: İhraç saldırısının ilk dönemlerinde gelişmelerle ilgili bir kafa karışıklığı yaşandığı açık. Darbe girişimi henüz yeni gerçekleşmişti ve dolayısıyla da gelişmelerin nereye evrileceği konusunda kafa karışıklıkları vardı. Daha önce de bahsetmiştik. Bu ilk evrede KESK'e hakim reformist anlayışların ihraç saldırısının ve tutuklama terörünün KESK'i sıyrıp geçeceğine dair beklentileri vardı. Siyasal atmosferde de "darbeye karşı birlik-beraberlik" rüzgarları esiyordu. HDP de dahil parlamentoda yer alan partiler AKP'nin darbe karşıtı(!) bildirisine imza atmışlardı. Darbe girişiminin AKP'yi yıpratmış olmasından yola çıkılarak "ılımlı" bir döneme geçiş yaşanabileceği beklentisi vardı. Reformist solun ve KESK'in CHP'nin Taksim mitinginin arkasında sıralanması da bu bakışın ürünüydü. Kuşkusuz bu, reformist sol parti ve örgütlerin yaklaşımlarıydı ve onun etkisinde olan emekçilerde de kafa karışıklığı yaratıyordu.

Darbe girişimini takip eden ilk günlerde 50 bin civarında kamu görevlisi kurumlarınca açığa alınmıştı. Bu sayının 21 bini özel eğitim kurumlarında çalışan ve lisansları iptal edilen eğitim emekçilerinden oluşuyordu. 15 bini de kamuda görev yapan ve açığa alınan eğitim emekçilerini kapsıyordu. Temmuz ve Ağustos ayında çıkan ilk üç KHK ise genel hatlarıyla, darbe girişiminde doğrudan rol oynayan kolluk güçlerine yönelikti. Kamu emekçilerine ve KESK'e dönük ilk büyük ihraç dalgası 1 Eylül'de gerçekleşti. Yani 15 Temmuz ile 1 Eylül arasında tam bir buçuk aylık

bir dönem vardı. Bu dönemde sendikalar olası saldırı dalgasına hazırlık yapabiliirdi. Fakat KESK bütünlüğünde bir mücadele hattı örmek yönünde bir hazırlık değil, olası ihraçlarda ihraç edilen üyelerin maddi kayıplarını karşılama üzerine kurulmuş bir yönelim vardı. 1 Eylül'de kolluk güçleri dışında 40 bin civarında kamu emekçisi ihraç edildi. Bunun 30 bini üniversiteler de dahil eğitim emekçilerinden oluşuyordu. İhraçlar içinde

Yargı, diplomasi ve ekonomik yardımı esas alan bir hat izlendi. Emekçiler beklentiye sokuldu, beklentiler çöktükçe de yenilgi ruh hali gelişti. Yalnızca ihraç edilen emekçilerin değil, çalışmaya devam eden emekçilerin de ümitleri kırılmış oldu.

KESK üyelerinin sayısı yalnızca 216 idi. Eğer KESK ve bağlı sendikalar, o bir buçuk aylık dönemde bir mücadele hattı ortaya koymuş olsalardı, 1 Eylül sonrasında bunu hayata geçirebilir ve "FETÖ" gerekçesi ile işten atılan on binlerce emekçiye de bir yol göstermiş olurlardı.

Bizce darbe girişimi ile somut bağ ortaya konulmadan ihraç edilen emekçilerin tamamı mücadelenin potansiyel gücüdür. Bu potansiyelin bir direnme potansiyeli olarak ortaya çıkıp çıkmaması ise tümüyle örgütlü güçlerin tutumuyla ilişkilidir. Örgütsüz, gerici sendikaların üyesi olan, mücadele deneyiminden yoksun emekçilerin mücadeleye çekilmesi büyük oranda bu alanda gösterilecek önderliğe bağlıdır. Bu

önderliği ise KESK ve onun mücadele deneyimine sahip unsurları yapabiliirdi. 1 Eylül ihraçlarının hemen ardından "bölücü terör örgütü ile ilişki" iddiası ile 11 bin 285 eğitim emekçisi açığa alındı. Bunun yaklaşık 10 bini Eğitim Sen üyesiydi. Böylece saldırıların "FETÖ" ile sınırlı olmayacağı, KESK'i de sıyrıp geçmeyeceği fiilen de anlaşılmış oldu. Kimi yerelerde, açığa alınan Eğitim Sen üyeleri sokağa çıktılar, anlamlı eylemler yaptılar.

Daha önce de vurgu yaptığımız gibi Eğitim Sen Genel Başkanı ise itfaiyecilik yapıyordu. "Arkadaşlarımız dönecek" türünden söylemlerin mürekkebi kurumadan 29 Ekim'de çıkartılan bir KHK ile 7 bin 500'ü adliye, eğitim ve sağlık emekçilerinden oluşan yaklaşık 9 bin kamu görevlisi daha ihraç edildi. KESK'in bin 188 üyesi ihraç edildi bu KHK ile. Eğitim Sen'in ise 641 üyesi ihraç edildi. Sonrasında ihraçlar devam etti ve bugün ihraç edilen KESK üye sayısı 4 bini buldu.

Biraz tekrar oldu ama sizin sorunuz açısından bu gerekliydi. Direnme potansiyeli ile direnme iradesi aynı şey değil kuşkusuz. İhraç edilen KESK üyelerinde direnme potansiyeli elbette vardı. Fakat bu potansiyel protesto eylemleri içerisinde eritildi, tüketildi. Dikkat edin KESK'in veya sendikaların hiçbir çağrısında ihraç edilen emekçilere seslenme yoktur. Genele seslenen, "mücadele edeceğiz" türünden genel söylemlerle yetinen açıklamalar var. Somut bir mücadele çağrısı, ihraç edilen emekçilere de "gelin birlikte direnelim" çağrısı yoktur. Üstelik ihraç edilenlerin yaklaşık 340'ı sendika merkez ve şube yöneticilerinden oluşmasına rağmen bu böyle. Yani izlenen politikalarla, direnme potansiyelinin bir iradeye dönüşmesinin önüne geçildi. Yargı, diplomasi ve ekonomik yardımı esas alan bir hat izlendi. Emekçiler beklentiye sokuldu, beklentiler çöktükçe de yenilgi ruh hali gelişti. Dolayısıyla da yalnızca ihraç edilen emekçilerin değil, halihazırda çalışmaya devam eden mil-

yonlarca emekçinin de ümitleri kırılmış oldu. KESK'teki hızlı üye kaybı da bunun üzerinden şekillendi. Bu ilk aylarda ortaya konulan tutumların yanlışlığı kısa sürede anlaşılrsa da, zaman zaman yeni olanaklar açığa çıksa da, KESK ve sendikalar yanlışlığı açık olan tutumlarını sürdürmeye devam ettiler. KESK Genel Kurulu'na gelindiğinde artık "yanlış yaptık, eksik kaldık" demeyen insan kalmadı.

Kızıl Bayrak: Peki KESK'in ve ihraç edilen emekçilerin yönelimlerinde sendikal grupların rolü neydi sizce?

KÇB sözcüsü: Zaten dikkat edin biz sık sık reformist grupların KESK'in politikalarının belirlenmesindeki rolünü dile getiriyor, vurguluyoruz. Belirleyici olan da bu grupların tutumları. Biz KESK dediğimizde yalnızca 7 kişilik bir yönetimi ya da yalnızca sendikaların MYK'larını değil, bir bütünlüğü ifade etmiş oluyoruz. Bakıyorsunuz o dönemde KESK MYK'sı içinde yer almayan Devrimci Sendikal Dayanışma (DSD) grubu KESK'e eleştiriler yöneltiyor. Ama bu aynı grup sendikaların şubelerinin önemli bölümünde yönetimlerde yer alıyor. Dönüp "bulduğunuz şubelerde siz KESK'in tutumunun dışında ne yaptınız?" diye sorsanız size verebilecekleri cevap yok. Gündelik pratikte özellikle de ihraçlara karşı mücadele konusunda bir farkınız yok, ama BES dışında sendikaların MYK'larında bulunmamanızın rahatlığı ile KESK'i eleştirmeyi de kimselere bırakmıyorsunuz.

BES'te ise Ağustos ayında yapılan Merkez Temsilciler Kurulu (MTK) toplantısına getirilen geri yaklaşımların bizzat parçası olmuşsunuz. Emekçilere tarihin en büyük saldırı dalgası gelişmeye başlamış, ama KESK'te kendilerini "ana dinamik" olarak gören grupların bir tanesi kamuoyuna ve KESK tabanına dönük görüşlerini paylaşmamış! Demokratik Emek Platformu (DEMEP), Devrimci Sendikal Dayanışma (DSD), Emek Hareketi (EH) ve Sendikal Birlik'in (SB) "İhraçlara karşı nasıl mücadele etmeliyiz?" sorusunu cevaplayan tek bir resmi açıklamalarını göremezsiniz. Çünkü zaten KESK'in tutumu onların ortaklaştığı zemin ya da daha doğrusu KESK'in tutumunu belirleyen bu ortaklaşıl zemin.

Direnme çağrıları hep bu "ana dinamik(!)" dışında kalan kesimlerce yapılmıştır. Direnmeyi tutumunuzun merkezine koymamışsanız aslında pek bir şey söylemiş de sayılmazsınız. KESK'i bu büyük saldırı karşısında böylesine geri bir noktaya iten, onu hak etmediği bir duruma sürükleyen de işte bu grupların izledikleri çizgi olmuştur. Gelin görün ki, "KESK'e bu kadar haksızlık etmeyelim" gibi söylemlerle eleştirilerin önünü kesmeye ve böylece de KESK'e en çok sahip çıkan kendileriymiş görüntüsü vermeye çalışanlar da genelde bu gruplar oluyor. KESK'e sahip çıkmak mı dediniz? Öyleyse onun mirasına, değerlerine sahip çıkacak, ona uygun davranacaksınız. KESK'e sahip çıkmayı kürsülerden yapmayacaksınız. Peki kim sahip çıkıyor KESK'in fiili-meşru mücadele geleneğine? Direnen, direnme çabası gösteren KESK üyeleri sahip çıkıyor bu geleneğe. Düşünün, Aralık ayında yapılan Emekçi Yürüyüşü'ne, kendisi de ihraç olan bir sendika genel başkanı katılmıyor. Niye katılmıyor? Grubu -Emek Hareketi- öyle karar almış!

Bu grupların pratik tutumları açısından İstanbul direnişine bakmak yeterli. KESK İstanbul Şubeler Platformu (İŞP) çatısı altında yürüyen bir direniş bu. Bu gruplar, bırakın direnişi güçlendirme çabası içerisinde olmayı, kendi unsurlarını dahi direnişlere destek vermeye çağırıyorlar. Tuttukları şubeleri harekete geçirmiyorlar. Alanlara bu "büyük" grupların, biraz da kişilerin kendi duyarlılıkları ile parmakla sayılabilecek kadar insanı geliyor. Üstelik bu direnişlerde kendi arkadaşları da var. Bu direnişler, şube yöneticilerinin büyük bölümünün, genel kurul delegesi olarak seçtikleri insanların, bu grupların etrafında kümelenmiş temsilci veya kadroların gündeminde dahi yok.

Kuşkusuz bizim sözümüz tek tek bireylere değil. Bu gruplar içerisinde de sınırlı da olsa farklı tutumlar alan, bu tutumlarını pratikte de ortaya koyan insanlar çıkabiliyor. Fakat belirleyici olamıyor bu insanların pratik tutumları.

Kızıl Bayrak: KESK'in bireysel direnişleri örgüt disiplinine aykırı bulunduğunu ve destek vermediğini söylediniz? Peki

İstanbul'da KESK çatısı altında gerçekleştirilen direnişe karşı tutum nasıl?

KÇB sözcüsü: Öncelikle şunu belirtmek isterim. "Örgüt disiplinine aykırı" iddiası sendika bürokratlarının mücadeleden kaçışının anahtar kavramı oldu ilk aylarda. Bunu ifade ettiklerinde "gelin örgüt olarak bütünlüklü mücadele edelim" gibi bir yaklaşımları yoktu. Kendi dirayetsizliklerine karşılık bir kısım üyenin direnişe geçmesi onları rahatsız ediyordu. Sendika bürokratları ve reformist gruplar, direnme çağrısı yapmak şöyle dursun direnmeye dönük tabandan gelen her basıncı göğüslemeyi kendilerine dert edinmişlerdi. Direniş yolunu seçen insanlar da haliyle onlarda böylesine bir basınç yaratıyorlardı. "Örgüt disiplinine aykırılık" tam da bu türden basınçları savuşturmak üzere kullanılan argümanlardandı. 15 Ekim Ankara eyleminin ardından eyleme katılanlarla yapılan toplantıda "mevzi direnişler yapalım, çadır kuralım, iş yeri direnişleri yapalım, açlık grevi yapalım" türünden gelen öneriler de bir kenara not edildi veya "barutumuz baştan tüketmeyelim" sözleriyle savuşturuldu.

Bir önceki sorunuza verdiğim yanıta zaman zaman yeni olanakların ortaya çıktığını dile getirmiştım. Bunlardan biri Ocak ayında gerçekleşen ihraçların ardından İstanbul'da ortaya çıkan direnişler ve referandum atmosferiydi. KÇB olarak 6 Ocak tarihinde gerçekleşen ihraçlar sonrasında 8 Ocak'ta bir kez daha direnişi örgütleme çağrısı yaptık. "İhraçlara karşı direniş mevzilerine!" başlıklı açıklamamızda, "Geride bıraktığımız aylar; KESK ve bağlı sendikaların bürokratları ile reformist grupların izlediği ve KESK'e hakim kıldığı çizgiyi pratik sonuçlarıyla mahkum etmiştir. Diplomasıyla çözüm arayışı, düzen yargısından beklenen umut, araçlarla sorun çözmeye girişimleri, ürkek eylemler vb. hiçbir saldırıları engellemeye yetmemiş aksine AKP'yi cesaretlendirmiştir" denilerek, tüm olumsuz süreçlere rağmen ihraç edilen KESK üyelerinde hâlâ da

dikkate değer bir direnme eğilimi olduğu vurgulanıyordu. Devamında ise "Açık ki artık direnişin örgütlenmesi sorunu KESK ve bağlı sendikaların bürokratlarına bırakılabilecek durumda değildir. Onlar direnme isteğinden de iradesinden de yoksundurlar. Bu yönüyle ihraç edilen emekçiler ve sessizce sırasını bekleyenler kendi göbeğini kendileri kesmekle karşı karşıyadırlar. Somut olarak şunu demek istiyoruz; yapılan çeşitli toplantılarda defalarca önerilen ancak bir türlü KESK'in gündemine almadığı 'İhraç Edilen ve Açığa Alınan Emekçiler Kurultayı' hızla örgütlenmelidir" denilerek, hızla bir kurultay örgütlenmesi ve bu kurultayda direniş ve mücadele programının somutlanması çağrısı yapılıyordu.

Dikkat edilirse bizim çağrımızda tüm ihraç edilen ve açığa alınan emekçileri yan yana getirecek, bir mücadele programı ortaya koyacak bir kurultay çağrısı yapılıyor. Evet, KESK bir kurultay kararı aldı. Fakat bu kararı almak için tam bir ay harcadı. Sendikaların MYK'ları ile haftada bir toplantı yapıp nihayet karar aldılar. Onlar karar alıp hayata geçirene kadar iki KHK daha çıktı. Kurultay Nisan ayına atıldı. Böylece bizzat kurultay çağrısının kendisi oyalama araçlarından birine dönüştürüldü sendika bürokratlarının elinde. Üstelik bu dönem referandum dönemiymi ve toplumsal muhalefette belirgin bir özgüven gelişimi vardı.

Kurultay 1-2 Nisan'da yapıldı. İnsanları bir salona toplayıp onlara psikolojik sorunlar, ihraçların etkileri, hukuki yollar vb. üzerine sunumlar yaptılar. Kendi gelecekleri ve mücadeleleri için karar almak için orada olduklarını düşünenler bir anda kendilerinin dinleyici konumuna itildiklerini gördüler. İstanbul direnişçileri bu kurultaya topluca katılma kararı almışlardı, bir ölçüde tabloyu onların müdahalesi değiştirdi. İkinci gün sözde mücadele hattı konuşulacaktı. Fakat tutuldu bu kez de sendikaların boğucu sunumları yapıldı. Mücadele hattını konuşmaya zaman bırakmadıkları gibi insanlar ancak tepkilerini göstererek söz alabildiler. KESK ve sendikalar kurul-

tay sonrasında kurultaya gelen mücadele önerilerini arşivlerine koyup eski tas eski hamam devam ettiler yollarına. Referandum sürecinde ve sonrasında toplumsal muhalefette gelişen cesaretlenme eğilimine rağmen bir mücadele programı ortaya koymadılar. Bu kurultayla ilgili bir KÇB'li tarafından kaleme alınan ve gazetenizde yayınlanan "KESK diren(me)mekte kararlı!" başlıklı bir yazı var. Bu yazının başlığı dikkate değer bir biçimde KESK'in tutumunu özetliyor.

İstanbul direnişi ise ihraç edilen ve direnme iradesini ortaya koyan emekçilerin çabası ile şekillendi. Şubeler Platformu emekçilerin iradesine sahip çıktı ve KESK çatısı altında bir direniş böylece başladı. Öncesinde KESK'in tüm illere gönderdiği Cumartesi oturma eylemleri kararı vardı. Emekçiler direniş günlerine yaymadan önce de bu kararı hayata geçirmişlerdi. Fakat KESK bütünlüğünde İstanbul direnişine de yeterli bir destek olmadığını belirttim. KESK daha bugüne kadar bu direnişlerin sesini emekçilere taşımak adına tek bir bildiri, tek bir afiş dahi çıkarmamıştır. İstanbul direnişi üzerinden hiçbir yük almamıştır üstüne. Dahası önceki dönem MYK'sı, İstanbul direnişçileri tarafından İŞP adına hazırlanan ve direnişleri tanıtan bir bültene "bir hafta içinde biz ülke geneli yayın çıkaracağız" denilerek basım izni vermemiştir. Düşünün, haftalarca üyelerinin direniyor, direnişlerinin sesini işyerlerine taşımak için yayın hazırlıyor, üstelik basım maliyetlerini İŞP karşılayacak, ama MYK antet vermiyor. Bir hafta içinde çıkaracağız dedikleri yayın da hiç çıkmadı. İşte KESK'in "örgüt disiplini altında" yürüyen direnişler karşısındaki tutumu da böyle. KESK yöneticileri olsa olsa bu direnişleri konuşma yapacakları kürsüler olarak değerlendirdiler. Referandum öncesinde arada bir bu alanlara gelip konuşma yaptılar, o kadar. Yani onlar bu direnişlere hizmet edeceklerine, direnişleri, "söz söyleyebilecekleri hazır alanlar" olarak değerlendirdiler.

(Devam edecek...)

Yazaki direnişi:

Sömürüye, tacize ve baskıya karşı açılmış bir bayrak!

Yazaki'de tacize, baskıya ve sömürüye karşı direniş bayrağını açan Dilek Gültekin 43 günlük direnişin ardından serbest bölge önünde beklemeye son verdi. Tabii ki Yazaki'deki mücadele devam ediyor.

Tek kişilik bir direniş olan Yazaki direnişinin etkisi bulunduğu ilin sınırlarının dışına taşı. Büyük bir ilgi ve destek gördü. Toplumun çok farklı kesimleri tarafından sahiplenildi. Özellikle bulunduğu ilçe olan Gemlik'te bu gözle görülür biçimde kendini hissettirdi.

SÖMÜRÜYE VE KULLAN-AT İŞÇİLİĞE BİR YANIT!

Gemlik'te bu kadar yankı uyandırmamasının sebebi Yazaki'nin Gemlik halkının gözünde zaten sabıkali bir fabrika olmasıydı. Haksız uygulamalar, baskı, taciz ve keyfi işten atmalar Gemlik halkını canından bezdirmişti. Gemlik'in gencecik insanlarını öğüten bir sömürü cehennemiydi Yazaki ve Dilek Gültekin'in direnişi bu nedenle büyük bir destek gördü.

Bununla beraber Yazaki'nin bulunduğu sanayi bölgesinde metal sanayii başta olmak üzere pek çok fabrika var. Bu fabrikalardaki çalışma koşulları Yazaki'ye göre daha iyi de olsa yine de kölece çalışma koşulları hakim. Belli dönemlerde de işlerin azalması bahanesiyle toplu işten atmalar yaşanabiliyor. Ama işten atmalar hep sessizlikle geçtiriliyor ve patronların yanına kar kalıyor. İŞKUR üzerinden işçi olarak devlet teşviği ile işçi maliyetini en aza indiren ve haklarını vermeden işçiyi kapı önüne koyan patronların kullan-at işçilik düzenine karşı Yazaki direnişi bir yanıt olduğu için işçiler tarafından sahiplenildi.

BÜYÜK BİR DAYANIŞMA VE DESTEK

Bu sanayi bölgesindeki işçilerin ana

gövdesini Türk Metal üyesi işçiler oluşturmakta. Her gün servislerinden geçerken Yazaki direnişçisini gören başta Türk Metal üyeleri olmak üzere, sendikali ve sendikasıız işçiler bu direnişe hangi sendika üyesi olduğuna bakmaksızın destek verdi. Yani işçilerin arasında işçi olmanın getirdiği doğal bir dayanışma ruhu var. Bu dayanışma birçok şekilde kendini gösterdi. Ziyaretler, su, soğuk içecek, kahvaltı vb. gibi ihtiyaçların karşılanması, kornaya basma, el sallama, sosyal paylaşım sayfalarında direnişi destekleme, direnişi karalayanlara cevap verme gibi.

Diğer yandan toplumun farklı kesimleri, farklı kentlerde yaşayanlar özellikle twitter ve facebook gibi sosyal medyadan direnişi yaymak ve destek sağlamak için büyük bir çaba harcadılar.

Özellikle direniş boyunca Yazaki direnişçisine yöneltilen tehdit ve saldırılar

emekçiler tarafından büyük bir tepkiyle karşılandı. Bu olayların ardından ziyaret ederek fotoğraf çektiren ve kendi sayfalarından paylaşarak bu saldırganlara mesaj verenler çok oldu.

Yazaki yönetiminin karalama kampanyası da böyle bir karşılık buldu. Yazaki yönetiminin sahte hesaplardan yönetmeye çalıştığı bu saldırı emekçilerin yoğun desteği ile ellerinde patladı.

DİRENME KARARLILIĞI!

Yanı sıra, ülkenin bulunduğu koşullarda tek bir kadın işçinin gerçekleştirdiği bu eylem büyük bir saygı uyandırdı. Direniş boyunca OHAL bahane edilerek iki defa gözaltı yaşandı. Direnişin ilk haftaları polis ablukasında gerçekleşti. Ama direniş kararlılığı kazandı. İşte bu kararlılık da büyük bir sahiplenmeyi beraberinde getirdi. Üstelik bu direniş 11 aydır grevde

olan Gemlik Gübre fabrikasının hemen yanı başında gerçekleştiriliyordu. Gemlik Gübre işçileri OHAL bahane edilerek hep atıl bırakılmıştı. Bu yüzden Gemlik ve Bursa'dan işçiler ve emekçiler bu kararlılıktan etkilendi.

Erdoğan'ın "Biz OHAL'i iş dünyası için gerçekleştirdik, grev tehdidini ortadan kaldırdık" açıklamalarıyla eş zamanlı gerçekleşen gözaltı saldırısı ve buna karşı gösterilen kararlılık Bursa sınırlarını aşarak çeşitli illerden toplumun farklı kesimlerinde de etki uyandırdı. Hatta işten atma saldırıları ile karşı karşıya kalan bir kısım işçiye "biz de yapabiliriz" inancını kazandırdı.

HORLANAN, EZİLEN KADIN İŞÇİLERİN SESİ

Fabrikalarda cinsel tacize, kadın işçilerin ezilmesine, horlanmasına karşı bir mücadeleydi bu. Bu yüzden özellikle kadın emekçilerin desteğini aldı. Çünkü bu sorun deyim yerindeyse toplumun kanayan yarası. Fakat aynı zamanda üstü kapatılan, yok sayılan bir sorun. Sosyal çevre ve aile baskısı kadın işçiler hatta işçilerin aileleri üzerinde önemli bir baskı unsuru. "Acaba suçlu mu görülürüm" tedirginliği ile kendilerini susmak zorunda hisseden kadın emekçiler bu sorunu sadece fabrikalarda değil, plazalarda, sokaklarda da yaşıyor. Bu yüzden Yazaki direnişini tacize karşı açılmış bir bayrak olarak gördüler, kadın emekçilerin kısılmak istenen sesi olduğunu düşündüler. Kadınların yaşamlarının her anında, fabrikada, plazada, sokakta, toplu taşıma araçlarında büyük bir baskı ve saldırı ile karşı karşıya kaldığı böylesi günlerde emekçi kadınların çığılığı oldu Yazaki direnişi.

Aileler ise "senin eşin, kızın bu fabrikada mı çalışıyor" tepkisiyle karşılaşmaktan çekiniyorlar, bundan dolayı bu tür iş yerlerinde çalışmalarını istemiyorlar. Ama Yazaki direnişi "artık bu fabrikada taciz sona ermiştir, ne zaman ki direniş başladı taciz de artık son buldu" düşüncesini kazandırdı.

MÜCADELE SÜRÜYOR

Bu direniş boyunca Dilek Gültekin örgütlülüğe vurgu yaptı. Sömürüye, baskıya ve tacize karşı örgütlü olmak gerektiğini savundu. Bu çağrıya kulak veren Yazaki işçileri, fabrika içinde mücadeleyi sürdürüyor.

Türk Metal, hakkını arayan işçiye ve destekçilerine saldırdı

Türk Metal'in yetkili olduğu Beyçelik fabrikasında haksız yere işten atılan Kadir Savaş ve ona destek veren MİB'li Yıldırım Doğan, Türk Metal çetesinin saldırısına uğradı.

TOMİS üyesi Kadir Savaş, tazminat-sız işten atılmasına karşı hakları için Beyçelik önünde 21 Ağustos Pazartesi günü eylemdeydi. Savaş ertesi gün de Beyçelik önüne giderken MİB'liler de Savaş'a destek verdi. Kendi üyesinin işten atılmasına göz yuman Türk Metal

çetesi ise eyleme yönelik saldırı gerçekleştirdi.

İşçi düşmanlığını bir kez daha ortaya seren Türk Metal'in emrinde onlarca kişi Savaş'a ve destekçilerine saldırırken TM plakalı araçtan da saldırı yönlendirildi. Saldırıda darp edilen Kadir Savaş ve Yıldırım Doğan, soğukkanlı tutumları ile bu saldırının daha ağır sonuçlar üretmesine engel oldular.

Kadir Savaş'ın Beyçelik yönetiminin saldırısına karşı haklarını istediği eylemi

karşısında polis Pazartesi günü eyleme 3-4 ekip arabasıyla gelerek tacizlerde bulunmuştu. "OHAL var" bahanesiyle eyleme engel olmaya çalışan polis gözaltı tehditleri savurmuştu.

Saldırı sonrasında gelen polis de, saldırı dolayısıyla şikayette bulunmak isteyenlere, "Bizim işimiz değil karakola git" bahanesini öne sürdü. Saldırı sonrasında Savaş ve Doğan'ın hastaneden darp raporu aldığı, savcılığa suç duyurusunda buldukları bildirildi.

Avcılar Belediyesi işçilerinin ücret sorunu sürüyor

Avcılar Belediyesi işçileri son bir ay içerisinde 3 aylık maaşlarını alamadıkları için ikinci kez işe çıkmama eylemi yaptılar. Süreç üzerine Fen İşleri Müdürlüğü işçileriyle konuştuk. 22 Ağustos günü işçilerin maaşlarının bir kısmı yatırılırken, ertesi gün işçiler iş başı yaptı. Kalan maaşların ödenmesi için de tarih belirlendiği ifade edildi.

- Ne zamandan beridir maaş sorunu yaşıyorsunuz?

- Biz yıllardır maaş sorunu yaşıyoruz. Maaşlarımızın 10-15 gün geç yatması olayını sıklıkla yaşıyorduk. Ama hiçbir zaman bu kadar uzun süre maaşların yatırılmaması durumu yaşamamıştık. Daha önce de 1-2 gün iş bırakma eylemi yapmıştık. Bu sefer eylemin 3. haftasındayız. 2 hafta önce işe çıkmadık. Yarım maaş yattı. Diğer kısmı için söz verdiler ama tutmadılar. Onlar sözünü tutmayınca biz tekrar işe çıkmama eylemine başladık. 2 haftadır işe çıkmıyoruz.

- Yaşadığınız sorunların asıl nedeni nedir?

- Buradaki asıl mesele Fen İşleri Müdürlüğü işçilerinin sendikali-örgütlü olması ve belediyenin sendikayı tasfiye etmek istemesidir. Diğer olaylar bunun etrafında dönüyor. Burada başka hesaplar da var. İşçi arkadaşların çoğu ya kiracı ya da evde çalışan tek kişi. Düşünün evde bir kişi çalışıyor ve o da 3 aydır maaş ala-

mıyor. Bu işçi ne yapar? Öncelikle işi bırakmayı düşünür. Sadece fen işleri bünyesinde 35 işçi arkadaşımız istifa ederek işi bıraktı. Diğer bölümlerde de maaşlar yatmıyor. O bölümlerde de birçok işçi arkadaşımızın bıraktığını düşünüyoruz. Belediye yönetimi işçi sayısını bu yöntemi kullanarak da azaltmak istiyor.

- Bu 3 ay boyunca işçi arkadaşlar ne gibi sorunlar yaşadılar?

- 3 ay boyunca maaş alamamak bir işçi için oldukça zor bir durum. Eşinizle, ailenizle sürekli huzursuzsunuz. Çocuğunuz harçlık istiyor veremiyorsunuz, kira, faturalar, vs. Hele evde tek çalışan ve de kiracıysanız durum iyice çekilmez bir hal alıyor. Bazı arkadaşlarımız hurda topluyor vardiya saatleri dışında ve hafta sonu. Bazı arkadaşlarımız depolara yevmiyeci olarak gidiyor. İnsanlar para kazanmak zorunda. Bir arkadaşımız fen işleri müdürlüğü şantiyesindeki konteynırlardan birinde kendini asmaya kalkıştı. Arkadaşlar kurtardı. Bunlar bizim bildiklerimizimiz. Daha birçok sorun yaşandığını düşünüyoruz.

- CHP'nin sürece yaklaşımı nasıl oldu?

- Avcılar Belediyesi CHP'de. Bu sorun yeni yaşanmadığı için CHP genel merkezi konuyu biliyordur. Belediyenin önünde 6 ay direniş yaptığımızda birçok CHP milletvekili de direnişi ziyaret etmişti. Ama

sorunu kalıcı olarak çözme konusunda bir girişimleri olmadı. Buradaki işçilerin birçoğu CHP üyesi, buna rağmen durum böyle. "Adalet yürüyüşü" sürecinde de bu sorunu yaşıyorduk. O zaman belediye başkanı "adalet yürüyüşü"ne gölge düşmesin, biraz sabredin ben yürüyüşten sonra sorunu çözeceğim dedi. "Adalet yürüyüşü" bittikten sonra bizi oyalamak için böyle söylediğini anladık ama geç oldu. 2 hafta önce Kılıçdaroğlu belediye başkanlarını toplayarak kendi bünyesindeki sorunları çözün demiş. Bu toplantıdan sonra Handan Toprak Benli bizimle görüşerek kendisinin hiçbir sorumluluğu yokmuş gibi "Bu sorunun tüm kaynağı İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve hükümettir" dedi. Yani sorunu çözme gibi bir derdi olmadığını açıktan ifade etmiş oldu aslında. Daha önce bize CHP ile ilgili, bu yaşadıklarımıza dair bir şeyler söyleseler kesinlikle inanmazdı buradaki işçilerin çoğu. Ama şimdi bunların gerçek olduğunu yaşıyoruz.

- Son olarak neler söylemek istersiniz?

- Maaşlarımız geç yatıyor, eylem yapıyoruz, bir kısmı yatıyor sonra tekrar birikiyor. Yine eylem yine aynı dön dolaş. Artık bu meselenin kesin olarak çözülmesi gerekiyor. Bu sorunu sürekli yaşamak istemiyoruz...

KIZIL BAYRAK / ESENYURT

"Sıfır kaza" kampanyasında 582 iş cinayeti

Çalışma Bakanlığı'nın "sıfır kaza" demagojisi ile başlattığı kampanyanın ilk 3 ayında (13 Mayıs-12 Ağustos) 128'i inşaat işçisi olmak üzere en az 582 işçi iş cinayetlerinde katledildi.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi, konuya ilişkin hazırladığı raporunu, Emlak Konut Kayaşehir şantiyesinde, taşeron firma Kalyon İnşaat'ın taşeronu Doğa Yapı işçisi olarak çalışırken iş cinayetinde yaşamını yitiren Bingöl Üniversitesi İş Sağlığı ve İş Güvenliği Bölümü 3. sınıf öğrencisi Haydar Bozarslan'a atfetti.

Raporda, işçi mezarlığına dönen 3. Havalimanı'nda Çalışma Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun "sıfır kaza kampanyası"ni 13 Mayıs'ta deklare ettiği ve 4 ay sürecek olan bu demagojiyi sunarken "AKP döneminde iş kazaları yüzde 40 azaldı" söylemi teşhir edildi.

Çalışma Bakanlığı'na Jülide Sarieroğlu'nun gelmesiyle 'sıfır kaza' projesinin adının duyulmamaya başladığını belirten İSİG Meclisi, sözde ortaya atılan bürokrat incelemelerinin de iptal edildiği ifade edildi.

Bu 3 aylık süreçte kaç işçinin iş cinayetlerinde yaşamını yitirdiğini soran İSİG Meclisi, kendilerinin en az 582 iş cinayetini raporladıklarını belirterek bunların aylara dağılımını ise şu şekilde açıkladı:

"Mayıs ayında (13-31 arası) en az 104 işçi,

Haziran ayında en az 170 işçi, Temmuz ayında en az 207 işçi, Ağustos ayında (1-12 arası) ise en az 101 işçi yaşamını yitirdi..."

"Sıfır kaza" demagojisinin ekserisi olarak gösterilen inşaat sektöründe ise bu süreçte en az 128 işçinin yaşamını yitirdiği belirtildi.

"Yapı işlerine giren ölümlerden belediye, metal, kimya vb. gibi diğer iş kollarına kaydettiğimiz iş cinayetleri bulunuyor" denilen raporda 5 yıldır yaşanan iş cinayetleri içerisinde inşaat iş kolunun yüzde 25-26'lık bir oran tuttuğu belirtildi.

Bu üç aylık süreçte inşaatlardaki iş cinayetlerinin yüzde 71'ini yüksekten düşmeler ve ezilme/göçüklerin oluşturduğu da raporda yer aldı.

İnşaat sektöründeki müteahhitletiren son 15 yılda 15 kat büyüdüğüne de vurgu yapılırken "En zengin 100 Türk" listesindeki 85 ailenin gayrimenkul ve inşaat sektörlerinde yatırımları olduğuna dikkat çekildi. Ayrıca inşaat tekellerinin AKP eliyle beslendiği, her türlü teşvik ile ödüllendirildiği de ifade edildi.

Resmi işsizlik 3 milyon 225 bine yükseldi

15 Temmuz'la birlikte kamuda on binlerce emekçi ihraç edilirken resmi işsizlik sayısı da 3 milyon 225 bine yükseldi. Geniş tanımlı işsiz sayısı ise 5 milyon 900 bin olarak açıklandı.

Resmi verilere göre; 15 Temmuz'dan Mayıs 2017'ye kadar 101 bin 169 kamu

emekçisi ihraç edildi.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) verilerine göre; Mayıs 2016'da 3 milyon 63 bin olan kamu çalışanı sayısı, 2017 Mayıs'ında yüzde 3'lük bir düşüşle 2 milyon 970 bine geriledi.

Nisan 2017 ile Mayıs 2017 arasında ise kamuda çalışan sayısı 4 bin azaldı.

Başta kamu olmak üzere hemen her iş kolunda işten çıkarmaların arttığı bir dönemde Mayıs 2016'dan Mayıs 2017'ye kayıtlı istihdam sayısı SGK ve TEPAV verilerine göre 408 bin 987 arttı.

Toplumun devri Marksizm'in ilkeleri

Tarihin bugüne kadarki kesitinin en ileri toplumsal, siyasal ve sınıfsal olayı olan Ekim Devrimi, aradan geçen 100 yıla rağmen ilkesel önemini koruyan en-gin deneyimlere sahiptir. Öncesi ve sonrasıyla Ekim Devrimi, işçi sınıfı ve onun siyasal öncülerinin bugüne dair dersler çıkarması gereken tarihsel olayların başında gelmektedir. Zira Ekim Devrimi, önceki yüzyıllarda gerçekleşen tarihsel olayları nitelik olarak aşan, 20. yüzyıl boyunca birbirini izleyen devrimler zincirinin herhangi bir halkası değil, proleter devrimler çağını açan özel bir niteliğe sahip tarihsel gelişmedir.

Böylesine önemli bir devrim sürecinin doğrudan Lenin ve Bolşeviklerle anılması, işçi sınıfının iktidar mücadelesi ve parti ilişkisine de ayna tutmaktadır. Bugünün komünistleri Ekim Devrimi ve Bolşevikler arasındaki diyalektik ilişkiyi kavramak, partinin teorik, sınıfsal ve örgütsel temelini bu kavrayış üzerinden ele almak durumundadır. Bunun için de Ekim Devrimi deneyimi üzerinden sınıf savaşımı ve devrimci parti ilişkisine dair birtakım sonuçlara ulaşmak ve bu sonuçlardan öğrenmek hâlâ yakıcı bir ihtiyaç olmaktadır.

BİLİMSEL SOSYALİZMDE PROLETARYANIN POLİTİK ÖRGÜTÜ

Bilimsel sosyalizm, köleci toplumdan bu yana toplumlar tarihinin sınıf savaşımı tarihi olduğunu söyler. Bilimsel sosyalizmin kurucuları Karl Marx ve

Friedrich Engels, 1848'de tamamladıkları *Komünist Parti Manifestosu*'nda bu belirlemeyi yaparak, sınıflar arasındaki gizli ya da açık, fakat kesintisiz olarak süren bu mücadelenin "ya tüm toplum yapısının devrimci bir dönüşümüyle, ya da mücadele eden sınıfların hep birlikte çöküşüyle" sonuçlandığını vurgular. Marx ve Engels'e göre, feodal toplumun çökmesiyle oluşan modern burjuva toplumu da sınıf karşıtlığını ortadan kaldırmamış, yalnızca yerine yeni sınıflar, yeni ezme koşulları ve yeni mücadele biçimleri getirmiştir. Burjuva düzenin başlıca özelliği ise sınıf karşıtlıklarını basitleştirmesi, giderek toplumun tümünü birbirine düşman iki safa, birbirine doğrudan karşıt iki büyük sınıfa ayırması olmuştur.

Bugün emperyalizm aşamasına ulaşan kapitalizmde sınıf savaşımı, açık ya da gizli biçimde, kesintisiz olarak sürmektedir. Üretim araçlarının mülkiyetini tekeline tutan bir avuç kapitalist ile mülksüzleştirilen proleterya sürekli bir savaşım halindedir. Burada vurgulanması gereken önemli noktalardan biri, fabrikalar temelinde başlayan kendiliğinden iktisadi mücadele ile kapitalizmin sonunu hazırlamak için toplumsal düzleme yayılan politik mücadele arasındaki diyalektik ilişkidir. Marx, *Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı*'sında proleteryanın iktisadi ve politik mücadelesi arasındaki diyalektik ilişkiyi şöyle vurgular:

"Gelişmelerinin belli bir aşamasında, toplumun maddi üretici güçleri, o zama-

na kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkilerine ya da bunların hukuki ifadesinden başka bir şey olmayan mülkiyet ilişkilerine ters düşerler. Üretici güçlerin gelişmesinin biçimleri olan bu ilişkiler, onların engelleri haline gelirler. O zaman bir toplumsal devrim çağı başlar, iktisadi temeldeki değişme, kocaman üstyapıyı, büyük ya da az bir hızla altüst eder."

Üretim araçlarının özel mülkiyeti esasına dayanan kapitalizmin yapısı üretici güçlerin gelişimini engeller, sınıflar arası çelişkileri ve mücadeleyi derinleştirir. Bu yapısal sorunu, kapitalizmin yıkılışının kaçınılmaz sonunu hazırlar. Fakat, kapitalizmin işleyişi üzerinden yapılan bu soyutlama, onun kendiliğinden yıkılacağı anlamına gelmez. Üretici güçlerin, temel olarak işçi sınıfının, burjuvaziye karşı savaşımının kapitalizmin yıkılmasıyla sonuçlanması için gereken şey, işçi sınıfının politik mücadelesidir. Öz olarak, kapitalizmin yıkılması, işçi sınıfının kendiliğinden hareketin kabuğunu kırıp 'kendisi için sınıfa dönüşmesine' bağlıdır. Geçmişten bugüne kimi aydınlar Marx'ın yukarıdaki ifadesini kendiliğindenciliğin teorisine dönüştürse de Marksizm, kapitalizmin yıkılması ve işçi sınıfının 'kendisi için sınıfa dönüşmesi' arasındaki diyalektik ilişkinin, işçi sınıfının politik örgütlenmesini zorunlu kıldığını belirtir. Marksizm'e göre, sınıf savaşımının nesneliliği, tek başına onu ileriye taşımaya yetmez. İleri çıkışın zorunluluğunu anla-

tacak, sınıfın 'kendiliğindenlik' durumuna müdahalede bulunacak, ona 'kendisi için sınıf olma' bilincini taşıyacak ve sınıf savaşımını yönetecek bir siyasal öncüye ihtiyaç vardır. Bu da komünist partidir.

Kapitalizmin yıkılmasında işçi sınıfının politik mücadelesinin ve onun için de partinin zorunlu olduğunu ortaya koyan Marx ve Engels'in teorik alandaki tüm çalışmaları da devrimci çalışma ve sınıf partisi sorunuyla ilgiliydi. Bilimsel sosyalizmin kurucusu bu iki dehaya göre, böyle bir parti olmadan işçi sınıfı toplumsal düzeni değiştiremeyecek, kendisini ve diğer emekçi katmanları özgürlüğe kavuşturamayacaktı. Tam da buradan hareketle Marx ve Engels, bilimsel sosyalizmin temel ilkelerine dayalı ilk politik örgüt olan Komünistler Birliği'ni kurdu. Şiarı "Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!" olan Komünistler Birliği'nin programı olarak da *Komünist Parti Manifestosu*'nu kaleme aldılar. Bu sayede, tüm ülkelerden proleterleri komünist program ekseninde kenetlemeye çalıştılar.

Ek olarak belirtelim; *Komünist Parti Manifestosu*'nun kaleme alındığı 1848 yılında Avrupa'da gerçekleşen devrimler, işçi sınıfının örgütünün hayati önemini daha o günden ortaya koymuştu. İşçi sınıfının burjuvaziyle birlikte aristokrasiye karşı yürüttüğü ve burjuva devrimlerinin ardından bizzat burjuvaziye karşı sürdürdüğü mücadelede üretimden gelen gücünün yanında kitleselliği ve savaş gücüne rağmen iktidara sahip olamamasının, kimi deneyimlerinde de yönetimi elinde tutamamasının en temel nedenlerinden biri, politik örgütlenmesinden, yani partisinden yoksunluğuuydu.

EKİM DEVRİMİ VE PARTİNİN ÖNEMİ

Marksizm'in sınıfın politik mücadelesi ve parti ihtiyacına ilişkin teorisi, Ekim Devrimi deneyiminde bizzat Lenin ve Bolşevikler tarafından doğrulanmış oldu. Zira Ekim Devrimi'nin hazırlanışında ve zaferinde öncü ve yönetici bir güç olarak Bolşevik Parti belirleyici bir rol oynadı.

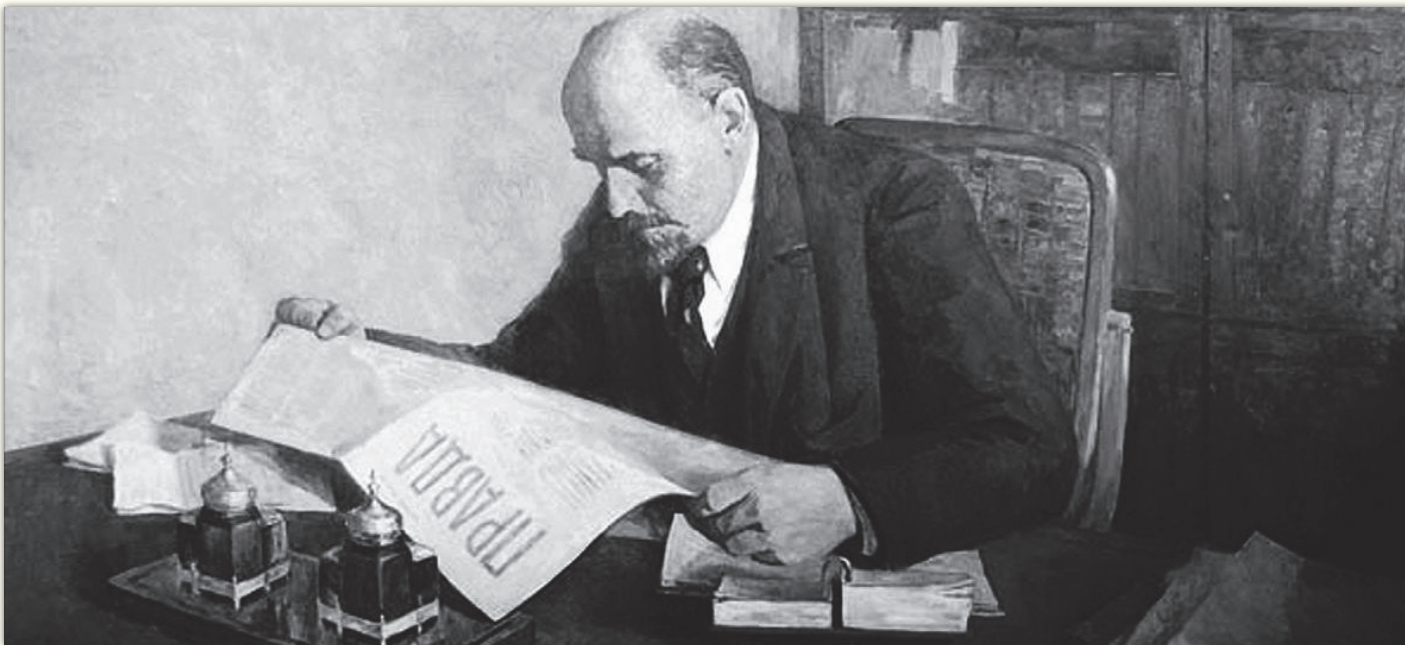
Toplumsal devrimler, nesnel koşulların olgunlaşması ve 'subjektif faktör'ün yeterli donanımı sağlayarak hazırlıklı-

Devrimci dönüşümü, Ekim ve Lenin'in partisi

M. Özil

rını tamamlaması ile başarıya ulaşabilir. Devrimin nesnel koşulları olgunlaşmadan, hiçbir devrimci parti devrim yapamaz. Fakat hazırlıklı ve kabiliyetli bir devrimci parti olmaksızın da nesnel koşullar kendiliğinden bir biçimde sonuçlarına ulaşamaz, devrim başarılmaz. *Proleter Devrim ve Dönek Kautsky* adlı eserinde “bir devrim durumu olmadan devrimin mümkün olamayacağını marksistler için tartışma götürmez bir gerçek” olduğunu söyleyen Lenin, hemen ardından da “her devrim durumunun da devrime götürmeyeceğini” belirtir. Ancak “nesnel koşullara özne koşullar da katılırsa” devrim olabileceğini vurgular.

Ekim Devrimi'nin gerçekleştiği dönemde özellikle Avrupa'daki devrimlerin bu kadar kolayından yenilgiye uğramasının tek değil, fakat temel açıklayıcı unsurlarından biri nesnel koşullar ve devrimci parti arasındaki bu diyalektik ilişkidir. Siyasal yaşamının başından beri devrimci partinin önemine vurgu yapan Lenin'in, Alman Kasım Devrimi'nin yalnızca bir ay öncesinde, 9 Ekim 1918 tarihinde kaleme aldığı satırlarda, devrimci partinin tayin edici önemi şöyle vurgulanmıştır:

“Avrupa için en büyük talihsizlik, onun için en büyük tehlike, orada devrimci bir parti olmamasıdır. Scheidmannlar, Renaudeller, Hendersonlar, Webbler ve hempaları gibi hainlerin partileri, ya da

Kautsky gibi uşak ruhlular var. Devrimci parti yok Avrupa'da. Gerçi yığınların güçlü bir devrimci hareketi bu yanlışlı düzeltilebilir, ama bu olgu büyük bir talihsizlik ve büyük bir tehlike olarak kalıyor.”

Bunun ne kadar yerinde bir kaygı olduğunu ilerleyen süreç bizzat göstermiştir.

Lenin için parti sorunu, Marksizm'in en temel unsurlarından biridir. Marx ve Engels'in toplumsal bir devrim için işçi sınıfının ‘kendisi için sınıf olma’ zorunluluğu belirlemesinden yola çıkarak, kendiliğindenliğin kabuğunu kırmak için sınıfa “dışarıdan” siyasal bilinç taşınmasını savunur ve bunun aracının devrimci parti olduğunu vurgular. *Ne Yapmalı* eserinde, kendisini “gelişmenin nesnel ya da kendiliğinden ögesinin önemini küçümsemekle” suçlayan ekonomistlere savaş açan Lenin, işçi hareketinin kendiliğinden gelişmesinin hareketi burjuva ideolojisine bağımlı kılmaya varacağını, kendiliğinden işçi hareketinin sendikacılık olduğunu ve sendikacılığın da tam olarak işçilerin burjuvaziye bağımlılığı olduğunu belirtir. Kendiliğinden hareketle ilişkin yaptığı bu değerlendirmeyi, işçi hareketinin ancak güçlü bir devrimciler örgütünün önderliğinde olduğu koşulda, Marksizm'in kapitalizmin yıkılması için zorunlu kıldığı ‘kendisi için sınıf olma’ durumuna kavuşabileceği düşüncesi tamamlar.

Aynı eserinde, “Marksizm'i anlamayanların işçi sınıfı hareketinin yığınsal, kendiliğinden yükselişinin iyi bir devrimciler örgütü yaratma görevinden kurtardığını düşünebileceklerini” söyleyen Lenin, “tersine, bu hareketin bu görevi yüklediğini, çünkü mücadele güçlü bir devrimciler örgütü tarafından yönetilmediği sürece proletaryanın kendiliğinden mücadelesinin hiçbir zaman onun gerçek ‘sınıf mücadelesi’ haline gelemeceğini” ifade eder.

Ekim Devrimi, gerek Rusya'da gerekse diğer coğrafyalarda yaşanan devrim süreçleri üzerinden haklı çıkanın Lenin olduğunu göstermiştir. Lenin'in partisi kazanmıştır ve Lenin'in Marksizm'e yaptığı bu büyük katkıyla Marksizm-Leninizm bütünsel bir teori olarak daha da güçlenmiştir.

LENİN'İN PARTİSİ VE ÜÇ TEMEL HALKA

Tarihin bu muazzam olayına öncülük eden Bolşevik Parti'de en ileri örneğini bulan leninist parti, çoğu zaman örgütsel biçimiyle ele alınır. Oysa leninist partiyle tarif edilen devrimci örgüt yalnızca bir örgütlenme modeli değildir. Lenin'in hayati önem atfettiği profesyonel devrimciler örgütü, “öncü ve kitle arasındaki ilişki”yle, “dışarıdan bilinçle kendiliğinden hareket arasındaki ilişki” halkalarının üzerinden şekillenir. Bu nedenle, leninist

parti, ancak ideolojik temeli, sınıf kimliği ve örgütsel yapısının bütünlüğüyle gerçek anlamını bulur.

Bir Adım İleri, İki Adım Geri adlı yapıtında “proletaryanın örgütten başka silahı olmadığını” vurgulayan Lenin'in şu sözleri, Marksizm teorisi, sınıf ve parti arasındaki ilişkiyi özlü biçimde anlatmaktadır:

“Proletarya, ancak, Marksizm'in ilkeleri üzerinde ideolojik olarak birleşerek ve bunu, milyonlarca emekçiyi bir işçi sınıfı ordusu halinde kaynaştırarak maddi örgüt birliğiyle pekiştirerek, yenilmez bir güç haline gelebilir ve gelecektir. Ne Rus otokrasisinin bunak yönetimi ne de uluslararası sermayenin ömrünü doldurmuş egemenliği bu orduya dayanabilecektir.”

“TEORİNİN KAYA GİBİ TEMELİ”

“Siyasal bir düşünce akımı ve siyasal bir parti olarak Bolşevizm'in 1903'ten beri var olduğunu” söyleyen Lenin, Bolşevizm'in ilk temel halkasına işaret ederken, “Bolşevizm, 1903'te marksist teorinin son derece sağlam temeli üzerinde yükseldi” der. 1901 sonları ve 1902 başlarında yazdığı *Ne Yapmalı'sı*, Lenin'in daha en baştan bu konuda tam bir bilinç açıklığı içinde olduğunu gösterir. Öyle ki Lenin, dönemin genel “marksist hareketi”ndeki eğilimlere; “legal marksizme”, “illegal ekonomizme” ve kendiliğindenliliğe karşı teorik mücadele yürüttüğü yapıtında, “Öncü savaşı rolünün ancak en ileri teorinin kılavuzluk ettiği bir parti ile yerine getirilebileceğini belirtmek istiyoruz” ifadesini kullanır. Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz! İşte Lenin'in teori ve örgüt ilişkisinin anahtar cümlesi budur.

Sınıf mücadelesinin yalnızca iktisadi ve siyasal biçimlerinin değil, teorik mücadeleyle birlikte üç biçimi olduğunu belirten Lenin, Bolşeviklerin bu üç biçimi diyalektik bir bütünlükle kavramalarının ve siyasal yaşamlarında somutlayabilmelerinin ustalığının, doğrudan Marksizm'in ilkesel yöntemlerinin kavranması olduğunun altını çizer. Ona göre “Marksizm bir dogmalar yığını değil, eylem kılavuzudur” ve ancak Marksizm'in devrimci diyalektiğini kavrayabilen bir parti başarıya ulaşabilir. Dönemin sözde “mark-

sist” aydınlarının bilgiçliklerine ve teori üzerinden yaptıkları gevezeliklere karşın, Lenin, Bolşeviklerin Marksizm’den ne öğrendiğini şöyle anlatır:

“Marksizm, bize, kök salmış geleneklerin, siyasal entrikaların, anlaşılmasız yasaların ve muğlak öğretilerin kara örtüsü altındaki şeyi -sınıf savaşımını, her türden mülk sahibi sınıflar ile, mülksüz yığınlar, mülksüzlerin başında bulunan proletarya arasındaki savaşımı- sezmeyi öğretmiştir. Devrimci bir sosyalist partinin gerçek görevini açıklığa kavuşturmuştur: toplumu yeniden biçimlendirmek için planlar kurmak değil, işçilerin aldığı payı iyileştirmek konusunda kapitalistlere ve onların çanak yalayıcılarına öğüt vermek değil, komplo planları hazırlamak değil, ama proletaryanın sınıf savaşımını örgütlemek ve nihai amacı proletaryanın siyasal gücü ele geçirmesi ve sosyalist bir toplumun örgütlenmesi olan bu savaşıma önderlik etmek.” (Marx-Engels-Marksizm)

Bolşevikler’in ideolojik alandaki üstünlüğü, teoriyi yalnızca soyut akademik çalışma olarak ele almamaları, devrimci teorinin devrimci eylemle olan sıkı ilişkisini gözden kaçırmamalarından gelmektedir. Bolşevikler, teorinin yalnızca devrimci eylemin sorunlarına yanıt üretmekle sınırlı kalamayacağını, tersine, sınıf mücadelesinin pratiği sayesinde zenginleştiğini, sınındığını ve kesin biçimini aldığını siyasal mücadelenin somutluğu içinde göstermiştir. 1920’de kaleme aldığı “Sol” Komünizm adlı yapıtında Marksizm için “bir dogma olmayan, ancak son biçimini gerçek yığın hareketinin ve gerçek devrimci bir hareketin pratik eylemi ile yakın ilişki içinde olan, doğru devrimci teori” ifadelerini kullanan Lenin, sağlam teorik temeliyle, dünyanın hiçbir yerinde eşi benzeri olmayan deneyimi arasındaki diyalektik bütünlüğün Bolşevizm’in teorik gelişmesini oluşturduğunu belirtir.

PROLETARYANIN PARTİSİ

Leninist partinin marksist teoriyi doğru ele alışı, ona üzerinde yükselmesi gereken toplumsal tabanı da işaret eder. Sınıf çelişkileri içinde işçi sınıfının devrimci konumunu kavranması gereken ana halka olarak tanımlayan Marksizm’den öğrenen Bolşevikler için devrimin kavranması gereken halkası da bu sınıfın tarihsel devrimci eyleminin örgütlenmesidir. Tam da bu nedenle Lenin, Rusya gibi geri bir köylü ülkesinde partisini işçi sınıfı zemininde inşa etmiştir. Lenin’in ilkesel ve ısrarcı yaklaşımı sayesinde bir devrimciler örgütü olarak Bolşevik Parti, toplumsal anlamıyla sınıf partisi olabildiği.

“İşçi sınıfının bilinçli azınlığı” olan leninist parti, işçi sınıfının dışında ve ondan ayrı bir oluşum değildir; işçi sınıfının bilinç ve etkinlik açısından en ileri üyelerini saflarında toplamasıyla sınıfın organik bir parçasıdır.

Öte yandan, Lenin için “sınıfın partisi” olmak, şekilsiz bir kitle partisi olmak demek değildir. Tersine, Lenin sınıfın tarihsel eyleminin zaferi için, devrimciler örgütünün önemini vurgular. Dönemin sosyal demokratları ekonomizm ve komploculuk arasında savrulurken Lenin’in tarihin en ileri sınıf partisini inşa edebilmesi, sözünü ettiği devrimciler örgütü ve toplumsal tabanı arasındaki sarsılmaz ilişkinin diyalektik bir bakışla ele alınmasındandır. Lenin’in örgüt anlayışında “işçilerin ve devrimcilerin örgütleri” ayrımı vardır ve buna göre, devrimci sınıf partisinin “her şeyden önce ve esas olarak devrimci eylemi meslek edinmiş kişilerden oluşması” gerekmektedir. Fakat bu devrimciler örgütünün “komplocu bir örgüt” olduğu anlamına gelmez. Zira Lenin, partinin işçi sınıfıyla organik ilişkisinin önemi konusunda tam bir bilinç açıklığıyla davranmış ve bu sayede Bolşevikler sınıfın eylemine önderlik edebilme kabiliyeti gösterebilmiştir. Bolşevik Parti’nin tarihsel deneyimine göre, “sosyalizm ve sınıf hareketinin birliği” demek olan leninist parti, sınıf içinde varoluşunu fabrika hücreleri temelinde yükseltmelidir. Lenin’in “Her fabrika bizim kalemiz olmalı” sözü, leninist partinin toplumsal tabanı ile kurması gereken ilişkinin en veciz ifadesidir.

PROFESYONEL DEVRİMCİ ÇEKİRDEK

Lenin’in parti anlayışının en önemli halkalarından biri de “profesyonel devrimci çekirdek”tir. Yine *Ne Yapmalı*’da Lenin, “profesyonel devrimci çekirdek”in örgüt anlayışı içindeki yerini açıklarken şunları belirtmiştir:

“İddia ediyorum ki: 1-sürekliliği sağlayan istikrarlı bir önderler örgütü olmadan hiçbir devrimci hareket varlığını sürdüremez; 2- hareketin temelini oluşturan ve ona katılan halk yığınları mücadeleye kendiliklerinden ne kadar büyük sayıda

sürüklenirse, böyle bir örgüte olan gereksinme o ölçüde ivedileşir, ve bu örgüt de o ölçüde sağlam olmalıdır (yoksa demagogların yığınların daha geri kesimlerini peşlerinde sürüklemeleri daha da kolaylaşmış olur); 3- böyle bir örgüt esas olarak devrimci eylemi meslek edinmiş kimselerden oluşmalıdır; 4- otokratik bir devlette, böyle bir örgütün üyelerini devrimci eylemi meslek edinmiş kimselerle ve siyasal polisle mücadele sanatında profesyonel olarak eğitilmiş kimselerle ne denli sınırlarsak örgütü açığa çıkarmak, o ölçüde zorlaşacaktır; 5- harekete katılabilen ve orada etkin olarak çalışabilen işçilerin ve öteki toplumsal sınıflardan gelme öğelerin sayısı o ölçüde büyük olacaktır.”

Lenin’e göre parti, “proletaryanın sınıf birliğinin en yüksek biçimi”dir. Yani parti sınıfın öncü örgütü, sınıf savaşımının yönetici çekirdeğidir. Komünist Enternasyonal İkinci Kongresi’nde dile getirdiği görüşleri ise, Lenin’in parti ve sınıfın birliğine bakışını anlatmaktadır:

“Yalnızca komünist parti, eğer gerçekten devrimci sınıfın öncüsü ise, eğer saflarında bu sınıfın en iyi temsilcilerini barındırıyorsa, eğer tamamıyla bilinçli ve özverili, direngen bir devrimci savaşım deneyimi ile yetişip çelikleşmiş komünistlerden bileşmiş bulunuyorsa, eğer bu parti kendi sınıfının tüm yaşamına ve, onun aracılığıyla, tüm sömürülenler yığınının çözülmez bir biçimde bağlanmayı ve bu sınıf ile bu yığına mutlak bir güven esinlemeyi biliyorsa -kapitalizmin bütün güçlerine karşı en gözüpük ve en amansız sonal savaşımında, yalnızca böyle bir parti proletaryayı yönetmeye yeteneklidir.”

İşçi sınıfının en ileri unsurlarını bünyesinde barındırarak sınıfın devrimci eylemine önderlik edecek leninist partinin örgüt anlayışında bir noktayı daha özellikle vurgulamakta yarar var: İhtilalci-ilegal örgüt. Lenin, daha en başında par-

tinin marksist ideolojik kimlik ve proleter sınıfsal yapısını vurgulamasının yanında, devrimciler örgütünün gizliliğine özel bir önem atfetmiştir. Bunun bir yanı, devrime önderlik edecek örgütün düşman saldırılarından korunmasıdır elbette. Ancak leninist parti için illegal konumlanışın nedeni tek başına güvenlik sorunu değildir; ondan da önce programatik bir sorundur. Öyle ki, “İdeolojik kimliği, sınıfsal konumu ve tarihsel-siyasal amaçlarıyla proletaryanın sınıf partisi, kurulu düzen karşısında ihtilalci bir konumdadır ve varoluş biçimi de buna uygun olmak zorundadır. Partinin ihtilalci esaslara dayalı illegal örgütlenme ihtiyacı buradan doğmaktadır. Parti örgütlenmesinin tek ve mutlak varoluş biçimi olmamakla birlikte, illegalite, temel ve ilkesel önemde bir sorundur. Illegalite sorununun özü, düzenin hukuksal çerçevesi içine sığıp sığmamak değil, bizzat düzenin içine sığmamaktır.” (Parti: Proletaryanın öncüsü, EKİM I. Genel Konferansı, Mart 1991)

DEVİRİMİN 100. YILINDA, PARTİ-SINIF-DEVİRİM!

Ekim Devrimi’nin ve Lenin’in partisinin bu engin deneyimi, bugünün emperyalist-kapitalist dünyasında işçi sınıfı ve emekçilerin kurtuluşunun özel ve önemli bir alanına işaret etmektedir. Onlarca yıldır işçi hareketinin şu ya da bu düzeyde gelişimine tanıklık edilen bu coğrafyada parti sorunu marksist teorik temeli ve devrimci örgüt anlayışı bakımından önemli bir mesafe kat etmiştir. Şimdi sıra, bu birikimi toplumsal temeline kavuşturmak, parti ve sınıfın birliğini sağlayabilmektedir. Bu başarılabilirdiği ölçüde, tarihteki yerini koruyan Ekim Devrimi’nin daha zengin bir deneyim ve ileri bir düzeyde tekerrür etmesi fazlasıyla mümkündür.

Sermaye düzeni temel haklara ve özgürlüklere savaş açtı

Çözüm işçi sınıfının devrimci sosyalist iktidarında!

Emperyalist burjuvazi kendi metropollerinden başlayarak tüm dünyada işçi sınıfı ve emekçileri gerici kuşatma altına alarak saldırganlaşıyor. Çünkü daha çok kâr üzerine kurulu sistemlerinin yapısal bunalımı derinleşiyor. Ve bu nedenle bir kez daha ağırlaşan faturayı tüm insanlığa çıkarmanın hummalı hazırlığı içerisinde. Siyasi gericilik tırmandırıldı. Polis rejimi ile tüm toplumsal yaşamın denetim altına alınması emperyalist metropollerden Latin Amerika ülkelerine, Afrika'dan Ortadoğu ve Uzak Asya'ya kadar tüm dünyanın gündeminde.

Sermaye diktatörlüklerinin hedefinde işçi sınıfı ve emekçilerin dışı dış mücadele ile kazandığı demokratik hak ve özgürlükler var. "Burjuva demokrasisi"nin sınırları içerisine giren bu haklara sosyal mücadelenin gelişme kanallarını tıkamak için gözü dönmüş bir şekilde saldırmaktalar.

Dolayısıyla en tepe noktasını Alman faşizmi ve İtalyan faşizmi örneklerinde gördüğümüz icraatlar sosyal mücadelenin önünü tıkamak, savaş, saldırganlık ve ekonomik-sosyal yıkım politikalarını pervasızca uygulamak amacıyla tüm şiddetle devreye sokuluyor. Üretimdeki yeri ve devrimci konumu ile işçi sınıfı kapitalizmin daha çok kâr üzerine kurulu düzeninin mezarını kazarken, egemenler sömürü düzenlerini ayakta tutmak için özgürlükleri yok etmek zorundalar.

Tüm dünyada hüküm süren bu gericilik eğilimi, özel olarak altını çizmek gerekir ki, bir tercih değil sermaye için tarihsel bir zorunluluktur.

TÜM DÜNYADA SERMAYENİN FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜ SAHNEDE

Burjuva muhalefetin "demokrasi ölüyor" haykırıları ile her geçen gün daha da yükselen korkusunun nedeni hızlanan otoriterleşmenin tetikleyeceği sosyal mücadele dinamikleridir. Öte yandan ayaklarını bastıkları kapitalist düzenin temellerinin hiçbir kuşkuyla yer veremeyecek şekilde sarsılmasıdır. Sorun artık Türkiye gibi demokratik hak ve özgürlükler açısından her zaman geri kalmış, emperyalizme bağımlı ülkelerle sınırlı değildir. *The Guardian* gazetesinin "demokrasi ölüyor" başlıklı yazısı bu çerçevede kapitalizmin tüm kurumlarıyla birlikte miadını doldurduğunun bir itirafıdır.

Emperyalist hegemonyanın basat güçleri olan ABD, Rusya, Almanya, Fransa gibi ülkeler faşist yasalarla yöne-

tilmekte, en ufak bir sosyal mücadele kıpırtısına karşı tahammülsüz bastırma hareketi düzenlenmektedir. Burjuva düzen kurumlarının gerçek yüzünün ortaya çıktığı bu tabloda kitleleri boş hayallerle kandırmak da zorlaşmaktadır. Çünkü devlet aygıtının sermaye sınıfı adına çalışan kaba bir baskı aracı olduğu gerçeğinin üzerini örtmek imkansız hale gelmiştir. Otoriterleşme olarak tanımlanan "dönüşüm" işçi sınıfı ve emekçileri, direnen halkların sosyal hareketliliğini düzen içi muhalefete varınca ya kadar sindirme, emperyalist kapitalizmin yeni faşist-gerici eğilimidir.

Temel hak ve özgürlüklerin boğulması, işçi ve emekçilerin soluğunun keşilmeye çalışılması, bugün bu nedenle yalnızca emperyalizme bağımlı ülkelerin değil, kapitalist metropollerdeki işçi ve emekçilerin de yaşamsal bir gündemidir. Emperyalist kapitalizm miadını doldurmuş, savaş ve saldırganlıkla, açık faşizm ve her türden gericilikle kitlelere boyun eğdirmeye çalışmaktadır.

Sistem çürüyüp tükendikçe, kuvvetler ayrılığı, anayasa, oy hakkı, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması, herkesin yasalar önünde eşitliği, düşüncenin özgürlüğü vb. temel ilkelere hızla uzaklaşıyor. Bunalım ve savaş dönemlerinin keyfi ve kuralsızlıkla dolu barbarlığının bir tezahürü ile karşı karşıyayız. İnsanlığın ezici bölümünü ekonomik, sosyal, siyasi boyunduruk altına almak ve buna bağlı olarak devrimci yükselişin önünü kesmek için faşizm, ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve şoven milliyetçilikle milyonlar köleleştirilmeye çalışılmaktadır.

DEMOKRATİK SİYASAL ÖZGÜRLÜKLERE TAHAMMÜLSÜZLÜK

"Adalet", "özgürlük" vb. talepler dünyanın dört bir köşesindeki sınıf ve kitle hareketlerinin öne çıkardığı şiarların başında gelmektedir. Emperyalist kapitalizmin sahte "özgürlük, demokrasi, adalet" vaatleri kendi metropollerinde de her geçen gün inandırıcılığını kaybetmektedir.

ABD'den Britanya'ya, Polonya'dan Brezilya ve Türkiye'ye kadar uzanan geniş bir coğrafyada sınıf ve kitleler burjuva mahkemeler önünde eşitlik, sosyal adalet, sermayenin ırkçı-faşist polis rejimi uygulamalarının son bulması, adil yargılama, yargının polis rejiminin bir uzantısı haline gelmesinin önünü açan yasaların geri çekilmesi için sokaktalar. Sömürü, kölelik, ırkçılık, mültipleştirme ile savaşıların artan yıkımı ve vahşetin sonucu olan, çığırından her geçen gün çıkan bir baskıdır söz konusu olan.

Tam da buradan hareketle emek-sermaye arasındaki çatışmanın, işçi sınıfı cephesindeki mücadelelerin ve örgütlenmenin gücü ve niteliği, tarihsel sürecin gelişim seyriinde çığır açacak kritik bir halkadır. Bir taraftan kapitalizmin krizinin ürünü olan ekonomik-sosyal hakların budanmasının neden olduğu yıkım küçük-burjuva ara katmanları da hızla proleterleştirerek militanlaştırmakta ve işçi sınıfı gibi onları da emperyalist saldırganlığın, silahlanma yarışının, militarizmin yarattığı sorunlara, ırkçı politikalara, yoksulluğa, yolsuzluklara, otoriterleşme yasalarına karşı hızla politikleştirmektedir.

Devrimci alternatif geliştirilemediği koşullarda bu kitleler emperyalist politikaların güdümünde, sağcı-gerici-faşist akımların etki alanına giriyorlar. Avrupa'da güçlenen faşist gruplar ve yarattıkları kitle tabanları ve örneğin Venezuela'daki Bolivarcı Maduro iktidarına karşı ABD destekli sağcı muhalefet bu tespitemizi doğrulamaktadır. (Emperyalist ölüm makinesi İŞİD saflarına Ortadoğu, Uzak Asya ve Avrupa'dan katılanların ait olduğu sosyal sınıflara burada dikkat çekmek gerekir. Sisteme karşı öfke ve hoşnutsuzluk Ortaçağ gericiliği ile kendini dışı vurmakta, düzenin denetimi içine sokulmaktadır.) Üretim içindeki yeri, kapitalist özel mülkiyete karşı konumuyla tüm emekçi katmanları devrim ekseninde birleştirerek umutsuzluğu, yığılılığı ve gerici arayışların ürünü olan çürümeyi ancak işçi sınıfı dağıtabilir.

DÜNYA ÖLÇEĞİNDE SERT SINIF MÜCADELELERİNE HAZIRLIK

Yalnızca üç farklı kesitle özetlemek istersek; Fas'ta geçen yılın sonbaharında balıkçı Muhsin Fikri'nin çöp kamyonu presinden tezgahını almaya çalışırken vahşice katledilmesinden bugüne kitleler ayakta. Yolsuzluklara, işsizliğe, yoksulluğa, baskıya karşı özgürlük ve sosyal adalet istiyorlar. Haziran ayında Londra Greenfell Tower gökdeleninde çıkan yangına karşı hiçbir tedbirin alınmaması nedeniyle çoğunluğu Suriyeli olan göçmenlerin diri diri yakılarak kapitalist kâr hırsına kurban edilmesi ardından kitleler "adalet" talebiyle sokaklara çıktı ve bu öfke kemer sıkma politikalarına karşı eylemlerle devam ediyor. Son kesit, emperyalist kan emici çetenin ele başlarından biri olan, kızışan emperyalist nüfuz mücadelesinin oyuncusu olarak ülkesi içinde ve tüm dünyada neo-liberal yıkımı ve saldırganlığı örgütleyen Fransız burjuvazisinin iktidar dümenine Rothschild'in yöneticisi olan Macron'u getirerek ekonomik-sosyal zorun şiddetini arttırmaya başlamasıdır.

Emperyalist burjuvazi yalnızca mecbur olduğu için takmak zorunda kaldığı siyasal hak ve özgürlükler maskesini sosyal mücadele dinamiklerini kontrol altına almakta zorlandığı bir süreçte sökülüp atmıştır. Ve işçi sınıfına ve ezilen halklara azı dişlerini göstermektedir. Tüm dünya ölçeğinde bunun ne anlama geldiği açıktır. Yargısız infazlar, işçi önderlerine yönelik cinayetler, işkence ve kötü muamelelerin genel bir hal alması, ırkçı-mezhepçi saldırıların kitle kıyımına dönüşürülmesi, demokrasiye düşman dinsel gericiliğin, tarikatların, şeyhlerin, ırkçı siyonizmin kitlelerin üzerine salınması yaygınlaşmaktadır.

Bugün sermaye düzeninin birkaç hamleyle emekçilerin 200 yıl öncesine uzanan kurumsallaşarak yasalaşmış haklarını yok etmesine engel olmanın tek yolu vardır. Bu yola sermayenin çıplak zoru karşısında burjuva cumhuriyeti demokratikleştirmek anlamına gelen liberal-reformist çizgi ile ulaşılamaz. Dünyada olduğu gibi bu süreçte de demokratik ve siyasal hak ve özgürlükler uluslararası devrimci hareketin yükselişinin basıncıyla bir "yan ürün" olarak sermayeden koparılabilir. Yani işçi sınıfının, kapitalist kölelik ve barbarlık düzenine karşı izleyeceği yegane kurtuluş yolu devrimci sınıf hareketini yükseltmekten geçiyor.

Demokratik hak ve özgürlüklerin kaynağı devrimci sınıf mücadelesidir!

Evrin Erdoğan*

Burjuvazi tarih sahnesine çıktığı 13. yüzyıldan bugüne “özgürlük ve adalet”i feodal sınıfların ayrıcalığını ortadan kaldırmak, sermayenin egemenliğini kurmak için talep etti. Onun için özgürlük artı-değer sömürsünün, sermaye birikiminin önündeki engellerin ortadan kaldırılmasıydı.

Evet, burjuvazinin devrimci çağının ideologları “insan özgür olmalı, özgür yaşamalı” demişlerdir. Ancak o dönemin aydınlanma çağının filozoflarının formüle ettikleri demokratik ölçü ve değerler işçi sınıfını baskı altına alan, sınıflar arası çatışmanın ürünü olan burjuva devletin temellerini örmüştür.

Çıkarları taban tabana zıt olan işçi sınıfı ve sermaye sınıfının özgürlük anlayışlarının aynı olması mümkün olabilir mi? 1776 yılındaki Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi de, 1789 İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi de bütün insanlar için değil burjuva sınıf (hatta onun erkek olanları) için haklar tanımlamıştır. Birey hakları ve kişi güvenliği, vicdan, düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğü, toplanma, mülkiyet hatta dilekçe ile talepte bulunma hakkı hâlâ dayanağını bu burjuva devrimlerinin görüşlerinden alır. Kapitalist mülkiyet üzerine kurulu bu bildirgelere dayanılarak oluşturulan tüm anayasalar özgürlüğü esasta burjuvazinin lehine kısıtlamıştır. “Özgürlük başkasına zarar vermeyen her şeyi yapabilmektir.” Sonuçta egemen olan, iktidardaki sınıf odur ve tam da bu nedenle özgürlük ve adalet burjuvazi içindir. Ve temel insan hakları ve özgürlükler burjuvazinin dışındaki işçi sınıfı ve emekçiler için “kağıt” üzerinde dahi dışı dışı mücadele ile yaklaşık 250 yıldır elde tutulabilmiş, burjuvaziden sökülüp alınmıştır.

Tüm bunlar burjuva devrimlerin ilericilik karakterini gölgelemez, ancak sınıfın sermaye düzenine karşı bilinçlenmesi ve eylemi açısından tarihsel bir öneme sahiptir. Demokrasi mücadelesinin kapsam ve sınırlarını bilmenin, burjuva demokrasisini geliştirmeye dayalı uzlaşmacı çizgiye karşı bağımsız devrimci bir konuma sahip olmak açısından temel bir işlevi vardır.

Burjuvazi iktidarını güvence altına aldıktan sonra feodal sınıflarla uzlaşarak feodal düzenden kalma sosyal-ekonomik ilişkilere kapitalist işleyişe ayak uydurduğu koşullarda dokunmadı. Ve bugün hala ulusal sorun, toprak reformu, ka-

dının ezilmişi, din vb. sorunlar Ekim Devrimi’nin ve II. Emperyalist Dünya Savaşı’nda Sovyet blokunun zaferinin yarattığı devrimci sarsıntıya rağmen tüm dünyada farklı düzeylerde varlığını sürdürmektedir. Latin Amerika, Ortadoğu, Afrika ülkeleri başta olmak üzere tüm dünyadaki burjuva demokrasisinin gerçeği budur.

Marx Fransa’da İç Savaş’ta “Devlet gücü, her zaman düzenin yani mevcut toplum düzeninin korunmasına yönelik, ve bu nedenle de, üretici sınıfın mülk edinilen sınıf tarafından bağımlı kılınmasına ve sömürülmesine yönelik bir güç olmuştur” der. Yani özetle burjuva devlet aygıtı hiçbir zaman demokratikleşmez. Demokrasi sınıflar arası mücadelenin sonucunda işçi ve emekçilere sermaye devletinin dışında tanınmış olan özgürlük alanından başka bir şey değildir. Ve sınıflar arası çatışmanın seyrine göre belirlenir. Basın özgürlüğü, siyasal parti kurma, dernek kurma, toplanma-gösteri, sendika hakkı, genel oy, kadınların kanunlar önünde erkeklerle eşit haklara sahip olması vb. demokratik kazanımları İngiliz devriminden Fransız devrimine, köylü ayaklanmaları ile sarsılan Bismarck Prusyasına kadar “toplumsal düzen”e, yani kapitalist özel mülkiyet düzenine yönelecek tehdidi püskürtmek hedefiyle tanınmıştır. Ve elbette ilk fırsatta bunları geri alma ya da içeri boşaltma hazırlığı sürekli kılınarak...

Ve burjuvazi feodal gericiliğe karşı devrimci konumda olduğu zamanda bile siyasal egemenliğini bir baskı aracı olarak kullanmıştır. Emek-sermaye arasındaki çelişki derinleşip mücadele büyüdükçe tüm toplumsal yaşamı soluksuz bırakarak ve boğarak silahlarını geliştirmiştir.

Tarih sınıflar üstü bir demokrasi, adalet anlayışı vb. olamayacağını tanıdır. Emperyalist-kapitalizmin 100 yıllık geçmişi bunun en canlı kanıtıdır. Parlamenter demokrasi, bağımsız yargı, kanunların önünde eşitlik, anayasal haklar; burjuva düzen devrimci kabarışın önüne geçmek için taviz olarak vermek zorunda olduğu süreçlerde dahi işçi sınıfı için güdük kalmıştır.

Burjuva düzenin tüm kurumlarıyla çürüdüğü ve tıkanıp gittiği bir süreçte ondan demokrasi beklemek, katilinden medet ummaktır. Çünkü bugün en kaba biçimleriyle demokratik hak ve özgürlüklerin yok edilmesi ile aslında sermayenin dik-

tatörlüğünün özü tüm çıplaklığı ile açığa çıkmaktadır.

SÖMÜRÜCÜ SINIFLAR ÖZGÜRLÜK VE DEMOKRASİYE DÜŞMANDIR!

Altını çizdiğimiz gibi 19. yüzyıldan itibaren sermaye düzeni ve onun iktidarı koşullarını aşan toplumsal cumhuriyet talebiyle gelişen hareketin Paris Komünü ve Ekim Devrimi ile taçlanan seyri kapitalist düzenin temellerini sarsmış ve burjuvaziyi devrimin önüne geçmek için işçi sınıfına tavizler vermek zorunda bırakmıştır. Amaç devrimci mücadelenin basıncının önüne geçmek, işçi sınıfının sömürüye dayalı iktidarını alaşağı etmesine engel olmaktır.

İşçi sınıfının mülk sahibi olanlara tanınan oy hakkını genel oy talebi ile verdiği mücadeleyle kazanması bunun en somut örneğidir. Burjuvazinin feodal güçlerle kol kola verdiği gerici ittifaka karşı barikatlar ve kitlesel grevlerle sergilenen devrimci direniş ile genel oy hakkı işçi sınıfı ve emekçiler tarafından kazanılmıştır. Engels “Genel oy hakkı işçi sınıfının olgunluğunu ölçmeye yarayan bir göstergedir. Bugünkü devlet içinde bundan daha çok hiçbir şey olmaz ve hiçbir zaman da olmayacaktır” sözleri ile bunun burjuva düzen içindeki sınırlarını çizer. Çünkü burjuvazi devrim tehlikesini savuşturduktan sonra militarist kurumları ve bürokrasi üzerinden işleyen diktatörlüğünü ayakta tutmak için parlamentarizmi işçi sınıfı ve emekçi kitleleri aldatmanın aracı olarak ustalıkla kullanmıştır. Bu şekilde “yumuşak zor”unu kaba diktatörlüğünün üstünü örtmek için uygulama zemini bulur. Devrimci mücadelenin basıncıyla emekçilere açmak zorunda kaldığı inisiyatif alanları devrimci dalga dindikten sonra kitleleri oyalamanın, aldatmanın bir aracına çevrilmiştir. Ki, Marx’ın Paris Komünü’ne ilişkin görüşlerini değerlendirirken Lenin’in, “Birkaç yılda bir, egemen sınıfın hangi temsilcisinin halkı parlamentoda temsil etmesine ve ezeceğine karar vermek, sadece parlamenter monarşilerde değil, aksine en demokratik cumhuriyetlerde de burjuva parlamentarizmin gerçek özü budur” derken işaret ettiği, burjuva demokrasisinin gerçek yüzüdür. “Temsili demokrasi” kavramı da tüm çıplaklığı ile bu şekilde uygulanır.

ÖZGÜRLÜK VE ADALETİN TEK TUTARLI SAVUNUCUSU...

Demokrasi beşiği olarak tanımlanan 1789 burjuva devriminin ülkesi Fransa bir tarafta OHAL ile yönetilirken, öte yandan tüm dünyadaki gericiliğin, baskının, anti demokratik uygulamaların, köleliğin, bölgesel boğazlaşmaların, iç savaşların baş sorumlularından biridir. Fransa’daki burjuva demokrasisi bu ülkenin işçi-emekçileri için sınıf mücadelesinin gücünün dolaysız bir ürünü olarak kazanılmış bir haktır. Paris Komünü sırasında proletaryanın devrimci iktidarını ezmek için savaş halinde olduğu Prusya ordusuna kent kapılarını açmakta tereddüt etmeyen Fransız burjuvazisi aynı pratiği II. Emperyalist Paylaşım Savaşı’nda da sergilemiş, Hitler faşizmine ülkeyi teslim etmeyi, yükselcek bir devrimci sınıf iktidarına tercih etmiştir. Fransa bugün demokrasisinin beşiği olarak dillendiriliyorsa bu, işçi sınıfının sosyal, siyasal, ekonomik hak ve özgürlükler için vermiş olduğu devrimci mücadele sayesinde. Paris Komünü barikatlarında vahşice katledilen 30 bin komünar ve Alman işgaline karşı komünistlerin öncülüğündeki büyük direniş gibi iki önemli tarihsel kesit burjuva demokrasisinin Fransa’da nasıl elde edildiğinin ve elde tutulmaya çalışıldığının göstergesidir.

Burjuva devrimlerin “eşitlik, özgürlük ve kardeşlik” şiarını gerçek anlamda hayata geçirecek olan, sosyalist devrim ve işçi demokrasisidir. Tarihsel olarak ömrünü doldurarak bu taleplerin ve insanlığın devrimci geleceğinin önündeki engel olan burjuva düzen tüm kurumlarıyla ve değerler sistemiyle aşılması beklenmektedir.

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi 100. yılında işçi sınıfının mücadelesini aydınlatmaya, gerçek kurtuluşun adresini göstermeye devam ediyor. Hayal olanı gerçek kılan sosyalist Ekim Devrimi insanlığın yegane gelecek alternatifini olarak yeni Ekimlerin örgütlenmesi doğrultusunda işçi-emekçilerin pusulasıdır.

Türkiye işçi sınıfını temel hak ve özgürlükler üzerinden koyu baskı ve gerici karanlığı dağıtacak tek güç olarak siyasal mücadelenin merkezine çekerek, devrimci önderlik görevini yerine getirmek sınıf devrimcilerinin omuzlarındadır.

* TKİP DAVA TUTSAĞI

Gece çalışma süresi 7,5 saatten 12 saate çıkarıldı!

AKP'nin kadın işçilere "lütüfu"

Geçtiğimiz günlerde işçi sınıfı yeni bir hak kaybına uğradı. OHAL döneminin kolaylığı içinde bir çırpıda yönetmelik değişiklikleri yapılarak turizm, özel güvenlik ve sağlık iş kollarının taşeron çalışanlarında 24 saat içinde iki posta halinde çalışmanın önü açıldı. Bu düzenlemede kadın işçiler de unutulmadı. Bu iş kollarında "kadın çalışanın yazılı onayının alınması şartıyla, yedi buçuk saatin üzerinde gece çalışması yaptırılabilir" ibaresiyle kadın işçilerin gece çalışma süresi uzatıldı. Bakanlık lütfedip "kadın çalışanın yazılı onayının alınması şartıyla" demektedir. Bunun gerçek yaşamda hiçbir kıymeti harbiyesi olmadığı ise biliniyor.

Mevcut sistemde kadın işçiler bahsi geçen iş kollarında ağır sömürü koşulları altında, uzun saatler boyu taşeron patronlarının keyfiyetine göre çalıştırılmaktadır. Yeni yönetmeliğin bu koşulları daha da ağırlaştıran bir şekilde düzenlendiği ya da başka bir ifadeyle patronların ısmarlamasıyla zaten yaşanan köleliğe yasal kılıf getirildiği görülmektedir. Gerçekte yasalarda olan 7,5 saat sınırlamasına uymadıklarını biliyoruz. Ancak şimdi elde ettikleri yasal dayanakla daha fazlasını dayatacak, daha keyfi davranacaklar. Geçtiğimiz günlerde basına yansıyan bir haber, turizm iş kolunda çalışan kadın

işçinin içine itildiği tablo gerçekleri özetlemektedir. 4 çocuk annesi kadın işçi, Antalya'da işten çıkarıldığı beş yıldızlı otelin önünde tepkisini kendisini boynundan yaralayarak göstermişti.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, zorlu haller dışında gece çalışmasının tüm işçiler için yasaklanması gerekmektedir. Zira işçinin sağlığı açısından sakıncalı olduğu gibi iş yerindeki güvenliği açısından da risklidir. Bu nedenle gece çalışması mümkün olduğunca sınırlı hallerde ve kısa sürelerde yapılmalıdır. Sınıfın devrimci programında bu "teknik nedenlerle ya da toplumsal hizmetlerin gerektirdiği zorunlu durumlar dışında, gece çalışmasının (22.00-06.00) yasaklanması" ve "zorunlu gece çalışmasında 4 saatlik iş günü ve artı ödeme" olarak tanımlanmıştır.

Daha önce verilen mücadeleler ile kadın işçilerin gece çalışması sorunu üzerinden belli iş kolları düzeyinde ve çalışma sürelerinde sınırlamalar getirilmiştir. Öncesinde İş Kanunu'nun "Gece Çalıştırma Yasağı" başlıklı maddesi, 18 yaşını doldurmuş kadın işçilerin gece postalarında çalıştırılmasına ilişkin usul ve esasların Sağlık Bakanlığı'nın görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanacak bir yönetmelikle

belirleneceği hükmünü içeriyordu. 2013 yılında yayınlanan ve kadınların gece postalarında çalışmasını düzenleyen yönetmelik, bu süreyi kesin olarak 7,5 saat olarak sınırlamıştı. Şimdi ise bu sınırlama bahsi geçen üç iş kolu için kaldırıldı. Bu hak gaspının gelecekte diğer iş kollarına uzanacağını tahmin etmek güç değil.

Kadınları gece evde değil de sokakta gördüklerinde "ne işi var" diyen ve tacizin, tecavüzün gerekçesi sayan AKP gericiği, kadın işçilerin gece çalışma saatini uzatmakta hiçbir sorun görmemektedir. Öte yandan kadını 'anne ve eş rolleri' dışında "kabul görmeyen" bu gerici zihniyetin, iş çalışma koşullarına gelince bu "hassasiyetinden" eser bile kalmamaktadır.

Kadın işçiler ciddi bir hak gaspıyla karşı karşıyadır. Gerici iktidar her adımda kadın hak ve özgürlüklerini yok etmek isterken, çalışma yaşamında daha fazla kölelik, daha fazla sömürü dayatmaktadır. Kadınlara "ya bu köleliğe katlan ya da evinde otur" -ki bu da daha fazla yoksulluk demektir- ikilemi dayatılmaktadır.

Bu hak gaspı toplamda sınıfa yönelik bir saldırıdır. Kadınıyla erkeğiyle birlikte bu saldırılara dur demek ve mücadele etmek gerekmektedir.

Pembe trambüs, kadın plajı "hizmette!"

Sermaye devleti, kadınları sosyal yaşamın dışına iten "projeler" ile kadına yönelik şiddet ve tacizi meşrulaştırmaya devam ediyor. Özellikle toplu taşıma araçlarında kadınların sıklıkla tacize uğraması olgusunu gerici icraatlarının bahanesine dönüştüren siyasi iktidar, kadını toplumdaki soyutluyor.

"PEMBE YOLCULUK PROJESİ" HAYATA GEÇİYOR

Bursa'da hayata geçen "pembe vagon"un ardından Malatya'da "pembe trambüs" uygulaması hayata geçecek. Malatya Büyükşehir Belediyesi, iki adet "pembe trambüs"ün yeni eğitim-öğretim döneminde seferlere başlayacağını duyurdu. Pembe trambüsler, toplu açılış için Malatya'ya giden Erdoğan tarafından "hizmete" konuldu. Talep üzerine hayata geçirildiği ileri sürülen "proje" üzerinde başta İstanbul olmak üzere birçok ilde ise "çalışmalar" devam ediyor.

11 BELEDİYEDEN "KADIN PLAJI" UYGULAMASI

Dinci gerici ilk toplu taşıma araçlarının yanı sıra plajları da cinsiyet temelinde bölüyor. İmaj Fabrikası Yayınları'ndan çıkan Kadın Plajları Rehberi'nden derlenen bilgilere göre; Antalya, İzmir, Muğla, İstanbul, Tekirdağ, Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir, Ordu, Samsun, Düzce ve Trabzon'daki plajların 11'i belediyeler, beşi lüks oteller, 10'u özel işletmeciler tarafından hizmete açıldı.

"Kadın plajı" uygulamasını yürüten belediyelerden 10'u AKP'li iken bu uygulamaya imza atan bir de CHP'li Tekirdağ'ın Marmara Ereğli Belediyesi mevcut.

"Nuriye ve Semih yaşasın" demeye devam edeceğiz!

Biz insanlar ölmesin, öldürülmesin diye bu kirli savaşta ezilen ve sömürülen her insanın yanında olduk, oluyoruz. Sessiz toplum, dilsiz toplum olmayalım istedik. Nuriye ve Semih demek kişisel bir şeyden öte irade, hak arama, milyonların çığlığı, sömürülen, iş cinayetlerinde katledilen insanların yanında olmaktır. Daha fazla para kazanmak uğruna işçiyi, emek-

çiyi yoksulluğa itiyorlar, iş cinayetlerinde katlediyorlar. Bu yüzden o gün direnen bu iki insana, Nuriye ve Semih'e destek olmak istedik. 11 Ağustos'ta insanlar ölmesin Nuriye ve Semih yaşasın diye haykırдық. İşkenceyle 16 arkadaşla birlikte yerlerde sürüklenerek dövülerek gözaltına alındım. 6 saat boyunca ters kelepçeyle bekletildik. Araç içerisinde durma-

dan işkenceye maruz kaldık. Ancak buna karşı direnmeye devam ettik. İster gözaltı ister hapis, biz her şeye rağmen Nuriye ve Semih demeye devam edeceğiz. Biliyoruz ki Nuriye ve Semih biat etmeyen, susturulamayanların sesi olmuştur. Korkmuyoruz, Nuriye ve Semih yaşasın diyoruz!

GÖZALTINA ALINAN BİR EMEKÇİ

Bağımsızlık referandumu ve Siyonizm'in hesapları

Bilindiği gibi Barzani'nin bağımsızlık referandumuna en net ve en dolaysız desteği İsrail verdi. İsrail kadar kararlı biçimde olmasa da Suudi devleti de bağımsızlığın Kürtlerin hakkı olduğunu belirtirken, benzer bir tutum takındı.

Tepeden tırnağa kirli bu iki devlet, 7. yılına girmiş bulunan Suriye'deki kanlı savaşın her aşamasında tüm bölge halklarının ve elbette ki Kürt halkının da başına bela olan/edilen IŞİD, El Nusra ve benzeri cihatçı çeteleri desteklediler ve bu desteği sürdürüyorlar.

Söz konusu çağ dışı çetelerin Suriye'deki öncelikli hedeflerinden birinin Kürt halkı olduğu bir sır değil. Rojava ve onu oluşturan kantonlar, başta ABD olmak üzere emperyalist devletler koalisyonunun ve Türk sermaye devletinin yönlendirmesi ile başından itibaren saldırılarının boy hedefi oldu. Kobanê işgali bu durumun en somut örneğidir. Onu önceleyen son derece trajik Şengal işgali ve katliamı, aynı zaman dilimi içinde gerçekleşen Musul işgali, unutulmaz diğer örneklerdir. IŞİD ve cihatçı diğer çeteler halen Rojava'ya ve Kürtlere saldırmaya, Kürt halkının kanını dökmeye devam ediyorlar.

Öte yandan Rojava Kürtler başta olmak üzere Kürt hareketleri ve halkının sözü edilen süre boyunca mücadele ettiği neredeyse tek güç, en başta IŞİD olmak üzere işte bu kan dökücü çeteler oldu. Elbette Rojava ve Güney Kürdistan zaman zaman Türk sermaye devleti ve Suriye rejimi ile de karşı karşıya geldi. Suriye ordusu ile Kamışlı örneğindeki gibi çatışmalar da yaşandı. Ancak esas olarak Şengal'de de Musul'da da IŞİD belası ile savaştılar. Bunu en çok, IŞİD'in Şengal işgali ve katliamı sırasında tek mermi atmadan Erbil'e kaçan Barzani bilir.

İSRAİL'İN KIRLI HESAPLARI

Bu inkardan gelinemez gerçeklere rağmen İsrail Barzani'nin bağımsızlık referandumu kararını desteklemekle kalmıyor, bu amaçla referandum lehine lobi çalışmaları yapıyor. Bunun emperyalist büyük devletler ve bölgedeki işbirlikçi devletler tarafından çepeçevre kuşatılmış bulunan bir halk olarak Kürtler içinde açık-gizli bir hoşnutluğa yol açması yeni tehlikeler doğuracaktır.

Zira unutulmamalı ki tıpkı sırtını dayadığı ABD emperyalizmi gibi, Ortadoğu'da dinsel, etnik ve mezhepsel çelişkilerden yararlanarak, Arap, Fars, Kürt ve diğer halkları birbirine düşürmek, düşman

hale getirmek, her türlü kirli silaha başvurarak, bu coğrafyadaki devletlerin parçalanmasını, zayıf ve küçük devletlerin oluşmasını sağlamak, siyonist İsrail devletinin (aynı şekilde ABD'nin de) öteden beri bilinen projesidir.

İsrail'in öncelikli hedefi ve en temel sorunu şüphesiz Filistin'dir. Bu nedendir ki, yıllardır sınır tanımaz bir kin ve düşmanlıkla, deyim ugunsu hastalıklı bir biçimde Filistin'e ve Filistin kurtuluş hareketlerine saldırmaktadır. Tüm hedefi Filistin'i İsrail ve ABD'ye mahkum etmek, tehlike olmaktan çıkmış bir konuma düşürmektir. Ancak, Arap coğrafyası onlarca küçük-büyük devletten oluşan geniş bir coğrafyadır. İsrail, tümüyle gerici temellerde dost olduğu ülkeler bile olsa, genelde bu coğrafyadaki devletleri kendisi için bir tehlike olarak görmektedir. Toprak bütünlüklerini yitirmelerini, güçsüz ve zayıf devletler halinde parçalanmalarını bu nedenle şiddetle arzulamaktadır. Siyonist gericilik bu hedeflerine ulaşmak için her daim bu coğrafyadaki diğer halklarla Arap halkı arasındaki çelişkileri kullanmakta, halklar arasındaki yıllara dayalı, tümüyle bölgedeki işbirlikçi devletlerden kaynaklı, tümüyle onların suçu olan ön yargıları ve güvensizlikleri istismar etmektedir.

Bilindiği üzere, "Ortadoğu halen bir kör dövüşünün yaşandığı, neredeyse herkesin birbirini boğazladığı bir kriz coğrafyası durumunda. Ortaçağ'a özgü büyük bir parçalanma, bölünme, ufalanma var. Farklı dinler, mezhepler, aşiretler, uluslar, etnik azınlıklar, birbirleriyle çatışma içindeler. Emperyalizmin böl-yönet politikasının en zehirli meyvelerini verdiği bir dönemin içindeyiz." Kısacası, bölge haritasının yeniden çizileceği bir süreçten geçilmektedir. Tüm bunları İsrail de çok iyi bilmekte ve bölgede, kirli amaçlarını gerçekleştirmek için uygun bir zemin ya-

rattığını düşünmekte ve bunu değerlendirmek istemektedir.

Siyonist gericiliğin bu konuda istismar etmek istediği sorun Kürt sorunudur. Kirli hesaplarına alet etmek istediği güç ise bugünlerde bir kez daha sıcak dostluk mesajları gönderdiği Barzani ve Barzani hareketi üzerinden Güneyli Kürtlerdir. Siyonist gericiliğin Barzanilerle geçmişe dayalı dostluk ilişkisi tartışmasız olarak, kardeş diğer halkların aleyhine olan, tümüyle kirli hesaplarına dayalı bir ilişkidir. Bundandır ki başta Filistin halkı olmak üzere Arap, Fars ve diğer kardeş halklarla Kürt halkı arasında soğuk ve mesafeli ilişkilere yol açmış, öteden beri var olan ön yargıların daha bir güçlenmesine neden olmuştur.

Sonuç olarak halen Kürt halkının günümüzdeki cellatları olan cihatçı çeteleri destekleyen bir güç, Kürt halkının gerçek dostu olamaz. Kürt halkının özgürlük ve bağımsızlık talebi ve özlemi zerrece İsrail'in umurunda değildir. Barzani referandumuna desteği de kirli hesaplara dayalı bir destektir ve hiçbir samimiyeti bulunmamaktadır. Yıllardır "bir avuç özgürlük" için direnen Filistin halkını kana boğanlardan tersini beklemek, on yılları bulan deneyimden sonra, Kürt halkının seçimi olmamalıdır.

HER TÜRDEN GERİCİLİĞE KARŞI KARDEŞ HALKLARIN DEVRİMCİ KADER BİRLİĞİ

Geçmişte Kürt sorununun kendisini bölgesel bir sorun olarak dayattığı zamanlar oldu elbette. Ancak daha ilk hamlede, dört sömürgeci devlet (Türkiye, İran, Irak ve Suriye) tarihsel ittifaklarını devreye soktular, gelişmeyi daha fazla büyümeden engellediler. Nerede ayaklanma varsa ortaklaşa ezdiler. O günler geride kaldı. Kürt sorunu devletlerin si-

nirlerine sığmaz hale gelip, bölgesel bir soruna dönüşmüştür. Haliyle çözümünü bölge çapında dayatmaktadır. Kürt sorununun şu ya da bu parçasındaki herhangi bir gelişme, otomatikman Kürdistan'ın diğer parçalarını da etkilemektedir. Ve sadece Kürdistan'ı değil, tüm bölgeyi, sadece Kürtleri değil, kardeş diğer halkları da etkileyecek bir nitelik kazanmıştır.

Barzani'nin 21 Eylül'de yapılacağını açıkladığı ve yapılması konusunda belli bir kararlılık ortaya koyduğu bağımsızlık referandumu üzerinden yaşanan gelişmeler bu durumun bir yeni örneğini oluşturmaktadır. Hiçbir gücün referandumu ilgisiz kalmaması, bağımsızlık referandumunun yapılacağı tarih yaklaşıncan, emperyalist oyun kurucu devletler olarak ABD ve Rusya başta olmak üzere bölge üzerinde söz sahibi olduklarını iddia eden ve geleceğinde bir rol kapmak isteyen tüm devletlerin döne döne tutumlarını açıklamak zorunda kalmaları, tam da bunu anlatmaktadır.

ABD ile Rusya elbette ki kendi çıkarları temelinde bölgeyi dizayn etmek istemektedirler. Keza Kürdistan'ı bugüne dek kendi aralarında bölüşen dört sömürgeci devletin amacı da farklı değil. Kürt halkının özgürlük ve bağımsızlık sorunu gerçekte hiçbirinin umurunda değildir. Tümü de gerçek bir özgürlüğün ve bağımsızlığın engelidirler. Değişen bölge koşullarına bağlı olarak Kürt halkına yeni kölelik koşulları dayatacakları tartışmasızdır. Tüm bunlar siyonist İsrail için de fazlasıyla geçerlidir.

Gündemdeki bağımsızlık referandumu, Barzani'nin emperyalizmle, siyonist İsrail ve Türk sermaye devleti ile bilinen ilişkileri nedeniyle çok sorundur. Kürt halkı için kısmi bir kazanım olsa da kesinlikle gerçek bir bağımsızlık olmayacaktır. Özellikle İsrail ile ilişkiler Kürtlerle Arap ve Fars halkı arasında derin güvensizliklere yol açmaktan başka bir işe yarayacaktır.

Gerçek bir özgürlük, eşitlik ve bağımsızlığın yegane yolu, emperyalizme, Siyonizm'e ve her türden gericiliğe karşı, Kürtlerin ve tüm bölge halklarının devrimci kader birliği temelindeki birleşik mücadelesidir, bunun finali olacak birleşik bir devrimdir. Sadece ve sadece bu çözüm Kürt halkı ile diğer halkları birleştirici niteliğe sahiptir. Bu çözüm aynı zamanda emperyalizmin, Siyonizm'in ve bölge gericiliğinin, Kürt ve kardeş halklar arasında derin güvensizliklere ve çatışmalara yol açacak olan politikalarını da boşa çıkaracaktır.

Amerika'nın devralınan kanlı tarihi: Irkçılık

ABD'nin Virginia eyaletinin Charlottesville kentinde, Amerikan iç savaşına katılan ve savaş döneminde kölelik sistemini savunanların sembol isimlerinden olan Güneyli General Robert E. Lee'nin heykelinin kaldırılmasını vesile eden ırkçı ve neo-Nazi gruplar harekete geçmiş, "Sağ birleşsin" sloganıyla akşam saatlerinde meşaleli yürüyüş düzenlemişlerdi.

Virginia Üniversitesi kampüsünde gerçekleştirilen ilk ırkçı gösteri, ırkçı karşıtı bir başka gösteriyle yanıtlanmış ve büyük gerilimler yaşanmıştı. Neo-Nazi ve Ku Klux Klan gruplarının da aralarında bulunduğu bir başka ırkçı gösteri, sol ve antifaşist gruplar tarafından engellenmek istendi. Yürüyüşe silahla katılan nazilerle anti-faşist göstericiler arasında yaşanan şiddet sonucu Virginia Valisi, OHAL ilan etti. Ancak bu durum, gelişmelerin önünü alamadı.

20 yaşındaki bir Nazi eylemci, otomobiliyle antifaşist gruplara saldırdı ve 32 yaşında anti-faşist bir kadın göstericiyi katletti, 19 kişiyi de yaraladı.

Gelişmelerin ardında "tarafaların uyguladığı şiddeti kınadığını" belirten Donald Trump, "Yaşanan bu çok taraflı şiddet, nefret ve bağnazlık olaylarını en sert dille kınıyoruz, çok kötü. Bu sorun ülkemizde uzun zamandan beri yaşanıyor. Sadece Donald Trump ya da Barack Obama dönemine ait değil. Bu ülkenin yaralarını sarmalıyız. Bu yaraların tarihi çok eski zamanlara dayanıyor" diyerek ırkçıların ve Nazilerin adını anmamış, beyazların üstünlüğünü savunan ırkçı-faşist eylemi adeta pasif bir şekilde de olsa savunarak kendi partisi Cumhuriyetçiler'den önemli isimlerin de bulunduğu bir kesimden büyük bir tepki toplamıştı. Gelen tepkiler üzerine ırkçı ve neo-Nazileri ikiye bölme de olsa kınamak zorunda kalmıştı.

İrkçi, faşist gösteriler, New York başta olmak üzere Los Angeles, Denver, Seattle, San Francisco, Chicago ve Boston gibi birçok büyük kentte protesto edildi.

Protestocular, Virginia'daki saldırıların sorumlusu olarak gördükleri neo-Naziler ve Ku Klux Klan (KKK) gibi ırkçı grupların yanı sıra ABD Başkanı Trump'ı da hedefe çakarak "KKK'ya hayır!", "Faşist Amerika'ya hayır!", "Trump'a hayır!" şiarını yükselttiler.

BEYAZ SARAY'DA BAŞLAYAN İRKÇİ KUDURGANLIK

Seçim kampanyasında ırkçı söylemleriyle kamuoyunun dikkatini çeken Trump, seçim propagandasını da ırkçı, fa-

şist, kadın düşmanı ve seksist bir eksene oturtmuştu. Trump'ın seçim kampanyasında yabancı, göçmen ve islam düşmanlığı söylemleri, kadın ve LGBT düşmanlığı, siyahlara karşı nefreti ve yanı sıra ırkçı Klux Klan örgütü tarafından desteklenip beyaz ırkçılığı savunan faşist bir tabana da sahip bulunması vb. onun, ABD kamuoyunun büyük bir bölümü tarafından "küstah ve ensesi kalın bir faşist" olarak tanımlanmasına yetmişti. Başkan seçilmesinin ardından da bu tanımlamaya uygun icraatların temsilcisi olmaya devam etti.

Dolayısıyla Trump, eşdeyişle Beyaz Saray dışarıda saldırganlığın ve savaşın, içerde ırkçı söylem ve kudurganlığın tırmanmasında önemli rol oynamıştır. Beyaz Saray, Trump'ın kendisi ve baş danışmanı olduğu gibi en yakın dostu Steve Bannon'un yanı sıra ırkçı görevlilerle doludur ve bunlar, gerici ve ırkçı toplumsal güçlerin harekete geçmesinde teşvik edici bir politika izlemektedir. Dolayısıyla Charlottesville'deki Nazi kudurganlığında bu durumun önemli rolü olduğu kuşkusuzdur.

Amerikada'ki ırkçı, gerici ve neo-Nazi güruhun, "ensesi kalın faşist milyarderler" in mali desteklerinin yanı sıra Beyaz Saray dahil olmak üzere devlet desteğine sahip olduklarına da kuşku yoktur. Söz konusu güruh, aynı zamanda polis ve ordu aygıtının önemli kesimlerinin de aktif sempatisine sahiptirler. Son iki yıl içinde bini aşkın siyahın polis tarafından katledilmesi bunun ibretlik örneğidir.

Charlottesville kentindeki Nazi ku-

durganlığını polisin uzaktan izlemesi, ırkçı-faşist güruhun "Heil Trump" sloganı eşliğinde anti-faşist güçlere saldırması bu gerçeği doğrulayan diğer gelişmelerdir. Saldırıların başlamasıyla bir karşıt gösterici olan Brian McLaren adlı papazın "polis oldukça uzakta durdu" tanıklığıyla ifade ettiği olgu tesadüf değildir. Ku Klux Klan'ın Eski Lideri David Duke de attığı bir tweette "Charlottesville konusunda ve BLM/Antifa'da solcu teröristleri kınadığın için, dürüstlüğün ve cesaretin için teşekkürler, Başkan Trump" demesi de tesadüf değildir.

Beyazların üstünlüğüne inanan ırkçı ve neo-Nazi sürülerin sokağa çıkmasında Beyaz Saray'ın izlediği çizgiden cesaret aldıkları kuşkusuzdur. Zira faşist gruplardan birinin sözcülüğünü yapan David Duke, eylemlerinin bir "dönüm noktası" olduğunu belirtip "ülkemizi geri almaya kararlıyız" demesi, devamında "Donald Trump'ın vaatlerini yerine getiriyoruz. Ona inandığımız için Donald Trump'a oy verdik, çünkü ülkesini geri alacağını söyledi" diyerek Trump'ın Amerika vizyonunu yerine getirmek istediklerini dile getirmesi yeterince açıklayıcıdır.

ABD'DEKİ İRKÇILIĞIN TARİHSEL VE TOPLUMSAL TEMELİ

Son yıllarda ABD'de yükselişe geçen ırkçı-faşist hareket ve artarak sistematik bir hal alan, özellikle de siyahları hedefleyen polis cinayetleri, dünya imparatorluğunu aynı zamanda yerli halkın kemikleri üzerine inşa eden Amerika'daki ırkçılığı

bir kez daha kamuoyunun gündemine oturttu. Dünyaya "özgürlük" ve "demok-rasi" pazarlayan bu ülkenin gerçek yüzüne de ışık tuttu.

Amerika'daki ırkçılık Amerika'nın keşfine kadar uzanır ve ırkçı katliamlarla başlar. 1492'den 1886 yılına kadar geçen süre içinde 70 milyon Kızılderili'nin katıldığı biliniyor. Kızılderililer sonraki tarihsel süreçlerde de ilkel bir tür olarak tanımlanmaya devam edilerek aşağılandı. İngilizce konuşan insanların tüm insan ırklarının en ilerisi olduğu savunuldu. Demiryolu, tramvay ve otobüslerde yasal olarak ırkçılığa gidildi, siyahlara insan gibi davranılmadı. İrkçi-kafatasçı uygulamalar otelleri, tiyatroları, kütüphaneleri, sinemaları, parkları, kiliseleri, özetle toplumsal yaşamın tüm alanlarını kapsıyordu. Tüm bunlar Amerika'nın yakın tarihine kadar neredeyse yasal zemine oturtulmuş durumdaydı.

Tarihsel arka planından bağımsız olarak bugünkü ırkçılığın siyasal ve toplumsal zemininin neler olduğu ve nasıl yaşandığı pratik olarak yeterince açıktır ve sayısız olay üzerinden görülmektedir. İrkçi ve neo-faşist hareketteki gelişmeler, Amerika'daki burjuva demokrasisinin büyük toplumsal eşitsizliklerin ağırlığı altında nasıl da çürüyüp kokuştüğünü gösterdiği gibi, kriz dönemlerinde ırkçı-faşist çetelerin teknelci sermaye tarafından kullanılan ve kışkırtılan bir araç olduğu da kanıtlanmıştır.

Siyasal ve toplumsal bir olgu olarak ırkçılık ve faşizm, kriz içindeki kapitalizmin dolaysız bir ürünüdür. Günümüzdeki nesnel temeli ve güncel nedenleri kapitalizmin aşılama krizi ve onun yol açtığı çok yönlü toplumsal ve sosyal yıkımdır, derinleşen ve çeşitlenen sorunlar hareketin güç kazanmasının nedeni kapitalizmin buhranıdır. Ağır buhran koşullarında her yerde olduğu gibi Amerika'da da teknelci burjuvazi krize bir yanıt olarak faşizmi hazırlamaktadır. İnsanlık her yerde, kapitalizmin en vahşi ve en tiksindirici yüzü olan faşizmle giderek daha açık biçimde karşı karşıya gelmektedir.

Önceki süreçlerle birlikte son olarak Charlottesville'deki ırkçı gösteriler Amerika'da da ırkçılığın giderek derinleştiğini gösteriyor. Trump'ın başkanlığı sonrasında göçmenleri, yabancıları, kadınları, LGBT'leri ve Müslümanları hedef alan ırkçı söylemleri ve sürdürdüğü kimlik siyaseti, dış politikada şiddete dayalı savaşçı politikası Amerika'nın iç siyasal yaşamında ırkçılığı körüklemektedir.

Filistin Direnişi'nin ve İntifada'nın yürekli şairi:

Mahmud Derviş

C. El Hayek

*“ölümlerden geliyorum şarkı söyle-
yerekten,
gelıyorum yaşamak için.
bırak, ışıldayan bir yara
bağışlasın bana sesini,
bırak da kinler büyüsün,
kafeslerin içimde ektiği,
bırak, uzlaşmazlık çıksın ortaya,
yıkımların doğurduğu.
yaramın üstünde yürümeyi öğretti
bana celladın bıçağı.
yürümeyi, hem de yorulmadan yü-
rümeyi.
direnmeyi öğretti.
direnmeyi.”*

Filistin... İşgalin, zulmün, acının ve el-
bette ki direnişin eksik olmadığı coğraf-
ya.... Filistin halkı 1936'dan bu yana ırk-
çı-Siyonizm'e ve emperyalizme karşı kan
ve can pahasına kahramanca bir direniş
vermektedir. Zira siyonist işgalciler klasik
bir sömürgeciliğin ötesinde belki tarihte
eşine az rastlanır bir katliamcı kimliğe
sahiptir. Filistin'i işgal ediyor ve Filistin
halkına nefes alma hakkı dahi tanımayıp
topraklarına yerleşiyorlar. Fakat yine de
tarihte eşine az rastlanır bir direnişle kar-
şılaşıyorlar. 80 yılı aşkındır Filistin halkı
işgalciye boyun eğmiyor. Filistin direnişi
işgale karşı kendine özgü askeri-politik
yöntemler geliştirirken (gerilla savaşı ve
intifada gibi) aynı zamanda direniş kendi
kültürel-edebi dilini de yaratmıştır.

Kuşkusuz Filistin direnişinin en önem-
li edebi temsilcisi şair Mahmud Der-
viş'tir. Derviş yazar-şair kimliğinin yanı
sıra politik-eylemci kimliğiyle de Filistin
direnişinin içindedir, direnişin içinden
doğmuştur. Onun ve şiirlerinin hikayesi
bütün bir Filistin halkının hikayesidir.

“KENDİ TOPRAĞINDA SÜRGÜN”

Derviş'in 1941 yılında doğduğu Ce-
lil bölgesindeki El-Berva köyü 1948'de,
Nakba (Büyük felaket: İsrail'in kuruluşu)
senesinde siyonistler tarafından yerle bir
edilir. Derviş altı yaşındadır ve sürgün ha-
yatı başlar. O dönemi, *“Çocukluğum, tüm
halkımın dramıyla ilişkili olarak, kişisel
dramımın başlangıcı oldu. 1948 yazının
o gecesinde, dingin bir köyde atılan mer-
miler ayırım gözetmedi. Altı yaşınday-
dım, zeytinliklere, sonra dağlara koşar
buldum kendimi, bazen yalınayak, bazen
yere kapaklanarak. Korkuyla ve susuz-
lukla geçen kanlı bir geceden sonra, Lüb-
nan denen ülkede bulduk kendimizi”* diye
anlatmaktadır. Sonraları çok sevdiği be-
yaz badem çiçeği ve zaâter (Filistin keki-

ği) kokusunu arkasında bırakmış ailesiyle
Lübnan dağlarını aşarak Beyrut'a gelir.
Derviş'in hayatına ve şiirlerine damgası-
nı vuracak olan sürgün hayatı başlamış-
tır. Tıpkı 1.5 milyon Filistinli gibi...

Yüreğinden damıtarak sözcükleri,
halkını anlatacak Derviş. İşgalden bir
sene sonra Celil bölgesine kaçak yollarla
dönen Derviş ailesi kendi topraklarında
sürgündü artık. Yeni kurulan İsrail “dev-
leti”ne göre “kaybolan, beliren yabancı-
lar” sınıflandırmasına dahildi. Derviş'e
göre “ikinci kez sürgünü yaşadık fakat bu
kez kendi toprağımızda. Bu yarayı haya-
tım boyunca unutmayacağım.” Filistinli
aydın Edward Said, “Erken bir dönemde
Filistinlilerin varlığına işaret etti Derviş,
sürgünden sonraki kimlik”i diyordu Der-
viş'i anlatırken. Zira Derviş daha sekiz
yaşındayken şiir yazmaya başlamıştı. Si-
yonist yerleşimciler tarafından ilk tehdit-
lerini de yine o dönemde almıştır. Derviş
lise dönemlerinde işgale karşı aktif bir
şekilde politik mücadeleye katılmış, ilk
şiirleri de o dönemde El-Ard (Toprak)
ve El-Cedid (Yeni) dergilerinde yayım-
lanmıştır. Aynı dönemlerde çoğunluğu-
nu Yahudi ilericilerin oluşturduğu İsrail
Komünist Partisi'ne üye olmuş, sonraki
yıllarda partinin yayın organı *Rakah* adlı
gazetede editörlük yapmaya başlamıştır.

FİLİSTİN HALKI ŞİİRİNİ KANIYLA YAZIYOR: “SECCEL ENA ARABİ (KAYDET ARABİM BEN)”

1967'de 6 gün süren Arap-İsrail sa-
vasında Arap orduları yenilir. İsrail Suri-
ye'de Golan tepelerini, Mısır'da Sina ya-
rımadasını ve Doğu Kudüs'ü işgal eder.
'50'li ve '60'lı yıllar boyunca Ortado-
ğu'da büyük heyecan uyandıran Nasırcı
Arap Ulusal Hareketi (AUH) bu yenilgi-
le beraber çöküşe geçer. Filistin için ise
bu, yeni bir dönemin başlangıcı anlamı-
na gelir. Zira o zamana kadar “Filistin'in
kurtuluşu Arapların Birliği'nden geçer”
anlayışı tersine dönecek ve Filistin halkı,
davasını kendi ellerine alacaktır. Bu dö-
nem El-Fetih sonrasında marksist eğilim-
li Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC)
ve Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi
(FDKC) örgütleri kurulur. Bu örgütler Fi-
listin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) içerisinde
askeri bir ittifak sağlayarak gerilla savaşı
yöntemiyle İsrail'e karşı eylemlilikler dü-
zenlerler. İsrail direniş örgütlerini tasfiye
etmek için Ürdün'deki gerilla kamplarına
saldırır. Fakat gerillalar saldırıyı geri püs-

kürtür. Bu İsrail'in ilk geri adım atışıydı ve
çöken AUH ile demoralize olan Arap hal-
kı, gerillaların direnişiyle yeniden umut-
lanır. Artık İsrail saldırılarından yıkılan
evlerinin ve ölen çocuklarının önünde
ağlayarak semaya avuç açıp dua eden
Arap profili yerine, haki yeşili kıyafetleri,
başlarında Filistin atkısı sargılı, omuzla-
rında silahlarıyla direnen gerillalar profili
vardı. Ve gerillalar Ortadoğu'nun kadim
topraklarına yeniden umut tohumlarını
ekerken heybelerinde ekmek, su ve Der-
viş'in şiir kitaplarını taşıyacaktı.

Filistin'de ise kitlesel eylemler döne-
midir. İsrail işgal ettiği Filistin toprakla-
rında, askeri kontrol noktalarıyla halka
adeta zindan hayatı yaşatmaktadır. Mah-
mut Derviş'in “Kimlik Kartı” şiiri eylem-
lerin ortak sloganıdır. Ve askeri kontrol
noktalarından siyonist işgalcilerin suratı-
na tokat gibi çarparak halkın Siyonizm'e
meydan okuyuşunun kolektif sesi haline
dönüşür:

“Kaydet!

Arabim ben

Kartımın numarası elli bin

Çocuklarımın sayısı sekiz

Dokuzuncusu da yolda

yaz sonunda burada!

Kızıyor musun?

Kaydet!

Arabim ben

Taş ocağında çalışıyorum emekçi

yoldaşlarım

Çocuklarımın sayısı sekiz

Ekmeklerini

taştan çıkarıyorum

giysilerini ve defterlerini!

Sadaka dilenecek değilim kapında

Konağının girişi önünde

küçük düşürecek değilim kendimi!

Kızıyor musun?

Kaydet!

Arabim ben

Sen yağmaladın bağlarını atalarımın

Benim ve tüm çocuklarımın

sürdüğü toprağı sen yağmaladın

Bana ve torunlarıma

hiçbir şey bırakmadın

şu kayalıklardan başka!

Söylendiğine göre hükümetiniz

bunları da alacakmış, öyle mi?

Madem öyle!

Kaydet!

Kaydet ilk sayfanın ta en başına

Nefret etmem insanlardan

Hiç kimseye saldırmam!

Ama aç kalınca

toprağımı gaspedeni çiğ çiğ yerim!

*Kolla kendini, kork benim açlığımın
Kork benim öfkemden!*

Kolla kendini!

Arabim ben!”

Batı emperyalizminin kültürel olarak
dahi aşağıladığı Arap halkı, siyonist işgal-
ciler için ise insan olarak bile görülme-
yen, sadece rakamlarla ifade edilen Filis-
tin halkı, Derviş için bir onur ve meydan
okuma anlamı taşır. Fakat şiirin eyleme
geçmiş emekçi kitleler tarafından bu
denli sahiplenilmesinin arka planında
topraksız bırakılmış, siyonistlerce köle-
leştirilmiş emekçi bir halkın sesi olması
yatmaktadır. Derviş için sınıflar üstü bir
Arap kavramı yoktur şiirinde. Zira Filistin
direnişinin bütün yükünü en başından
beri ve halen Filistinli yoksul köylüler, iş-
çiler ve emekçiler omuzlarında taşımak-
tadır. Derviş ise gerici Arap rejimlerin hü-
küm sürdüğü ülkelerde yasaklıdır.

Elbette ki Derviş'in sesini düşman da
duyacaktır. 1961 ve '64 yıllarından sonra
Derviş '67'de üçüncü defa Siyonizm'in
zindanlarında siyonist işkencecilerle kar-
şı karşıyadır. Siyonist işgalciler tarafından
uygulanan tutuklama, işkence, katliam,
rutin bir durum haline gelmişti. Fakat ne
Filistin direnişi tasfiye oldu ne de Derviş
susturulabildi. Zindandan çıktıktan son-
ra İsrail tarafından üniversite okuması
yasaklanan Derviş SSCB'ye siyasal-iktisat
okumak amacıyla gitti. Bilmiyordu Derviş
26 bahar zaâter kokusundan ayrı kalaca-
ğını. Dönemin revizyonist Rusya'sı Der-
viş'in hayalini kurduğu sosyalizm de-
ğildir ve Derviş “Genç bir komünist olarak
Moskova bir tapınak gibi görünüyordu,
yalnız ben cennetin orada olmadığını an-
ladım” diyerek Mısır'a yerleşir ve El-Ah-
ram gaztesinde çalışmaya başlar. '73'te
de FKÖ'ye katılır. Bu kararının ardından
İsrail tarafından ülkeye girişi yasaklanır.
Derviş ise Beyrut'a geçerek FKÖ'nün bu-
radaki araştırma merkezini yönetir.

ÇAĞIMIZIN KİMLİĞİ SABRA VE FAŞİSTİN HANÇERİ

İsrail '67'deki zafer ve '71 Eylül'ün-
de (tarihe kara Eylül olarak geçecek
olan saldırıda binlerce gerilla katledildi)
Ürdün'ün kukla kralı Hüseyin'le ittifakı
sonucu FKÖ kamplarını Ürdün'den
Lübnan'a sürmeyi başarmıştı. İsrail bu
rehavetle ABD'nin de desteğiyle Filistin
direnişini kökünden 'çözme' yoluna giriş-
ti. Buna göre Lübnan'daki binlerce FKÖ
gerillası Lübnan'dan çıkarılarak Ürdün

sınırlarında bir bölgeye yerleştirilecek ve gerillalara tecrit koşulları altında teslimiyet dayatılacaktı. Plan devreye sokuldu ve İsrail'e Lübnan'ın işgali için yeşil ışık yakıldı. Bu sırada Lübnan'da Şii-sol güçler ile Hıristiyan-falanjist faşistler arasında bir iç savaş sürmekteydi. İsrail iç savaşı bitirmek bahanesiyle, faşistleri destekleyerek 6 Haziran 1982'de Lübnan'ı işgale başladı. İsrail Filistin kamplarına ölüm yağdırıyordu. Beyrut adeta harabeye çevrilirken, bütün işbirlikçi Arap rejimleri, direnişin ezilmesini utanç verici bir biçimde izliyorlardı. Zaten istedikleri de direnişin ezilmesiydi. Zira militan Filistin direnişi, onların işbirlikçi kimliklerini Arap halkları nezdinde teşhir etmeye yetiyordu. 11 Haziran'da Suriye ile İsrail arasında ateşkes imzalandı. Arafat çaresiz teslimiyeti kabul etmek zorunda kaldı. Zira FKÖ yok olmayla yüz yüzeydi. İhanetin mimarları, Hafız Esad'lı Suriye ile CIA patentli Ürdün kralıydı. Bir tarafta hainler, diğer tarafta ise gözünü kan bürümüş falanjistler ve siyonist İsrail... 21 Ağustos'ta Arap halkının İsrail karşısındaki mücadelede büyük moral kaynağı olan El-Fedayun (Fedailer) Filistinli gerillalar 7 bin kişilik güçleriyle, Beyrut'u terk ediyordu. Kamplarda sadece yaşlılar, çocuklar ve kadınlar kalmıştı ve bu sivillerin 'koruması' işgalci katillere (ABD, İtalya, Fransa) bırakılmıştı.

14 Eylül'de faşistlerin lideri Beşir Camayel öldürüldü. Bunu bahane eden İsrail, ordusuyla tekrar Batı Beyrut'a girerek Filistin kamplarını kuşattı. 16-17 Eylül tarihlerinde 38 saat içerisinde adı tarihe Sabra ve Şatilla katliamı olarak geçecek vahşi bir katliam gerçekleştirildi. Sabra ve Şatilla kamplarında gerçekleşen bu katliamda, Filistinli kadın, çocuk ve yaşlı mülteciler (3 bin 500 insan), Arap halkının hafızasında 'Beyrut Kasabı' olarak kalacak olan Ariel Şaron komutasındaki siyonist ordu gözetiminde, falanjist fa-

şistler tarafından bıçak vb. kesici aletlerle vahşice katledildi. Derviş'in şiirleri kuşatma altındaki Beyrut'ta, Filistin'de ya da mevzide son kurşununa kadar savaştan gerillanın çantasındaydı. Direniş sözcükleri beslerken, sözcükler de Derviş'in elinde Filistin direniş günlüğüne dönüşecekti. "Beyrut Kasidesi" adlı uzun şiirinde Derviş bu sefer katliamı, ihaneti ve direnişi anlatacağı. Fakat bir gözlemci gibi değil ya da klasik hümanist bir aydın duyarlılığıyla da değil. Tekrar ayağa kalkma çağrısıyla ve ihaneti teşhir ederek "Kur her mevziden bir ülke" diyordu Derviş, ihanete karşı. Ve devam ediyordu:

*"Kardeşin yok ki kardeşim
Yok ki arkadaşların, sarayların
Susuz, göksüz, kansız ve ilaçsızın.
Yok ki arkan senin ve de önün
Kuşat kuşatmanı, çaresi yok..."*

"Kimlik Kartı" şiirinde emekçi Arap kimliğiyle onur duyan ve bunu Siyonizm'e meydan okumanın sembolü haline getiren Derviş, Sabra-Şatilla katliamıyla Arap burjuva kimliği yerlere serer. Bu kimileri için çelişki gibi görünür fakat çelişki Derviş'in çelişkisi değil, esasen sınıflı bir toplumun olası çelişkileriydi. Filistin davasına da doğallığında her sınıf kendi çıkarlarından bakacaktı. Ve Arap ulusalcı burjuva iktidarların ihanetini şöyle özetleyecekti şiirinde:

*"Maskeden düştü maske, maske düştü.
Araplar Roma'ya boyun eğdiler,
Araplar ruhlarını sattılar,
Araplar yittiler, maske düştü..."*

Sabra-Şatilla kampından kan kokusu yayılır Beyrut'a. Kadın, çocuk ve yaşlı cesetleri kampın sokaklarını kapatacak kadar çoktur. Derviş faşist katliamı dizelere şöyle dönecekti:

*"Uyuduğu zaman Sabra,
Faşist'in hançeri uyanır
Sabra çağırır, kimi çağırır?"*

...
*Memelerini keser faşist
İner gece, Hançerin etrafında dans eder ve yalar onu.*

...
*Sakinçe ve sekince,
Kemiğin üzerindeki eti yok eder
Parçacıkları serer masanın üzerine
Dansına devam edip güler,
Eğilimli gözlerle faşistler ve delirirler
mutluluktan."*

Ve şöyle bitirir Derviş:

*"Sabra iki sokağın kesisi,
Bir beden üzerine.*

Ruhun bir taş a inşidir Sabra.

Sabra hiç kimse,

Sabra çağımızın kimliğidir, sonsuza dek."

Lübnan'da katliama rağmen direniş büyüyerek devam etti. Filistin'de İntifada bu katliamla daha çok yaklaşmıştı doğaçağı tarih sahnesine.

İNTİFADA, TANKLARA KARŞI TAŞ; "ENSERİFU! (DEFOLUN!)"

İntifada (Ayaklanma); '67 yenilgisinin 20., Sabra-Şatilla katliamının 5. yılında yüz binlerce Filistinlinin son model gelişmiş silahlara karşı; taş, sopa, molotof ve en önemlisi bedenleri ile, iradeleriyle giriştiği destansı direniş... Siyonistlerin bitmek bilmeyen işgal ve katliamları Filistin toplumunu köleleştirme politikaları İntifadayı mayalıyordu. Zira, 1967-85 arasında Batı Şeria'daki Filistin toprağının %52'si, Gazze'dekinin %35'i işgal edilmiş, işsizlik on binlerle ifade edilirken Filistinli işçi ve emekçiler vergilerle boğuluyor, tarım alanları ise siyonist uygulamalarla Filistinli köylülere kapatılıyor, İsrail'de çalışmak zorunda kalan 100 bine yakın Filistinli işçi kölece çalışma koşullarının yanında ırkçı hakaretlere ve uygulamalara maruz kalıyordu.

8 Aralık 1987'de bir Yahudi yerleşimcinin sürdüğü kamyonun, İsrail'de çalışan

Filistinli işçileri taşıyan arabaya çarpması sonucu dört Filistinli işçi öldü. İsrail'le göre bir kazaydı, fakat Filistin halkı mesajı almıştı. Zira kamyon sürücüsünün kardeşi siyonist orduda istihbarat subayıydı ve iki ay önce Gazze'de cezalandırılmıştı. Sürücü intikam "eylemi" olarak Filistinli işçileri katletmişti. Bu katliamı protesto eden kitlelere İsrail kurşunla cevap verdi. Bunun üzerine kısa sürede eylemler bütün Filistin'e yayılarak devam etti. Kuşkusuz bu olay bardağı taşıran son damlaydı. İntifada El-Fetih, FHKC, FDKC ve Komünist Parti'den oluşan Yurtsever Birleşik Önderlik (YBÖ) tarafından yönetiliyordu. İntifada'ya karşı dönemin siyonist Savunma Bakanı İsak Rabin'in "kemiklerin kırılması" talimatı, siyonist barbarlığı gözler önüne seriyordu. Yakalanan Filistinlilerin bilekleri ve parmakları taşlarla eziliyordu. İntifada'nın en temel eylem gücü ise genel grevdi. Gerek İsrail'de çalışan Filistinli işçiler, gerekse Filistin'dekilerin greve katılımları bütün işkencelere rağmen yüzde 100'dü. İntifada'nın doruk noktasında ise ana slogan yine Derviş'in "Fani Kelimeler Arasından Geçenler" şiiriydi:

"Siz o fani kelimeler arasından geçenler.

Alıp götürün adlarınızı, defolun.

Sahip olduğunuz saatlerden kurtarın zamanımızı,

Defolun buradan.

Çalın denizin maviliğinden

Hafızanın kumundan

Çalmak istediğiniz ne varsa

İsteddiğiniz resmi alın

Ve anlayın o hiçbir zaman

anlayamayacağınızı

Toprağımızdan tek bir taşın

Nasıl da kurduğunu

Semamızın tavanını."

Derviş şiirini şu dizelerle bitirir:

"Sizin için gitme vakti artık.

Yaşayın dilediğiniz yerde,

Ama bizim içimizde değil.

Sizin için gitme vakti artık.

Geberin dilediğiniz yerde,

Ama bizim içimizde değil.

Vatanımızda yapacak işlerimiz var

zira.

Mazimiz var burada.

Hayatımızın ilk çılgılığı burada.

Biziz bugün, bugün ve yarın.

Bir dünyamız var burada ve bundan sonra.

Ol sebep defolun vatanımızdan.

Vatanımızdan ve denizimizden,

Buğdayımızdan, tuzumuzdan

Ve tüm yaralarımızdan.

Her şeyden defolun

Fani kelimelerin arasından geçip

giden

Hafızamızdaki hatıralardan!"

Dönemin siyonist şefi İshak Şamir, FKÖ'nün İsrail için bir tehdit oluşturduğunu kanıtlamak için mecliste yaptığı konuşmada Derviş'in bu şiirini okuyacaktı. İntifada 1993 yılında Oslo antlaşmasıyla sona erdi. Antlaşma 1967 sınırlarını ve

İsrail devletini kabul ediyordu. Filistin halkı sokakta kaniyla kazandığını masada diplomasiyle kaybediyordu. Derviş bu teslimiyetçi çizgiyi protesto etmek için "Filistinliler sabah uyandıklarında kendilerini geçmişsiz buldular" diyerek FKÖ'den ayrılır.

1996'da, 26 yıl sonra Filistin'e geri döner ve Ramallah'a yerleşir. Oslo "barış" antlaşmasının "meyveleri" Filistin'de kendini yavaşça göstermeye başlar. Zira İsrail bir teslimiyet antlaşması olan Oslo antlaşmasına dahi uymayarak Gazze'de yerleşim yerleri oluşturmaya, böylelikle işgale devam ediyordu. Bu durum Filistin'de başta FKÖ içerisinde olmak üzere yeni direnişçi kesimler yaratıyordu. Ve Eylül 2000'de 2. İntifada patlak verdi. Oslo ile direnişin üzerine sadece tül bir perde çekildiği anlaşılmış oldu. Ayaklanma gündüz taş atan, barikat kuran çocuk ve gençlerle, akşam direnişçilerin silahlı eylemleriyle devam ediyordu. 2. İntifada'nın sembolü ise Filistin'in tanklar karşısında ufak bedenleri fakat koca yürekleriyle ellerinde taşlarla dikilen "Küçük Generaller" olacaktı. İntifada'nın 2. günü katledilen 12 yaşındaki Muhammed Al-Durra sembole dönüşecekti.

Muhammed ve babasının bir varilin arkasında duvar dibinde siyonist kurşunlardan korunmaya çalıştığı görüntüler canlı yayında vahşeti gösterir. 59 saniyelik görüntünün sonunda Muhammed İsrail askerlerinin kurşunuyla babasının kucağında hayatını kaybeder. Mahmud Derviş, Muhammed şahsında bir başka sembol olan Faris ve İntifada çocuklarına "Muhammed" adlı şiiri yazar:

*Muhammed, babasının koynuna sığınyor,
Cehennemî semadan ürkmüş bir kuş gibi
Baba koru beni uçup gitmekten!
Kanadım bu rüzgâr için çok zayıf
Işığimsa kapkara.
Muhammed
Eve dönmek istiyor,
Bisikleti yahut yeni bir gömleği olmadan
Hasreti okuldaki sırasına
Dilbilgisi ve fiil çekimi defterine
Evime götür beni baba evime götür ki
Derslerime hazırlanayım
Varolmaya devam edeyim
Sahilde adım adım
palmiyelerin altında yürüyeyim
Hepsi bu, hepsi bu.
Muhammed,
Elinde taş, yıldızlar misali bir şarapnel olmaksızın
Bir ordunun karşısına çıkıyor
Fark etmiyor üzerine
Özgürlüğüm asla ölmeyecek
Zira savunacak bir özgürlüğü olmayan insan
Asla özgür değildir'
Yazacağı duvarı.*

Derviş, 2. İntifada boyunca Ramallah'ta kuşatma ve çatışma alanındaki

bölgelerde kalarak, Filistin halkının sesi olmaya devam etti. 2. İntifada'nın politik bakımdan en önemli sonucu ise Oslo antlaşmasını fiilen çökertmiş olmasıydı. Zira her iki intifada göstermiştir ki Filistin'de teslimiyet ve icazetçilik halk nezdinde geçerli değildir. Derviş'in şiiri de tıpkı ülkesi gibidir: Hep direniş, her zaman intifada, teslimiyet asla.

SON YOLCULUK: SÜRGÜNDEN ÖLÜMSÜZLÜĞE...

Derviş, Ağustos 2008'de geçireceği riskli bir kalp ameliyatı öncesi '71'den beri göremediği Celil bölgesine doğru yola çıkar ve Hayfa sınırında halkına bir şiir toplantısıyla veda eder:

*"Bu toprağın üzerinde,
Yaşamayı hak eden bir şeyler var.
İşgalcinin anılardan korkusu*

*...
Zindanda güneş saati
Ölümü gülümseyerek karşılayanlar için,
Bir halkın haykırıları
Ve ezenlerin şarkılardan korkusu.*

*...
Toprağın sahibesi
Başlangıçların anası
Anasıdır sonların
Filistin ismini alırdı
İsmi Filistin oldu"*

9 Ağustos 2008'de ölümsüzlüğe yürüdü Derviş, başlangıçların anası "Sevgili" Filistin'den. Bir yaz akşamı kurşun ve bombardımanlar eşliğinde 6 yaşındayken çıplak ayak koşarak çıktığı köyünden, 60 yıl sonra bir tabut içinde geri dönmesine dahi tahammül edemiyordu siyonistler. Ailesinin köyünde gömülme talebi İsrail tarafından kabul edilmedi. Cenazesi 14 Ağustos'ta on binlerce Filistinlinin omuzlarında Ramallah sokaklarından geçti, direnişin, İntifada'nın sokaklarından, şiirinin mermi ve taşa dönüşüğü Filistin sokaklarından...

Kimdi Mahmud Derviş? On binler sorunun cevabıydı; çocukları öldürülen analar, eşi-sevdiği şehit düşmüş gençler, okul sıralarına tebessümleri takılı kalan "küçük generaller", Filistin'in fedakâr işçileri ve Filistin halkının asla susturulamayacak sesi. Derviş'in şiiri Fedailerin namularında mermi, küçük generallerin elinde tanklara karşı taş olmaya devam ediyor. Ve Filistin halkı haykırmaya devam ediyor:

"Sevra Hattı! Nasr!" (Zafere Kadar Devrim!)

Kaynaklar:

- Filistin: Devrim Sürüyor (Filistin Halk Kurtuluş Cephesi), Anka Kitaplığı
- Filistin Direniş Tarihi: 1. ve 2. İntifada, Mahir Tıraş
- Mahmud Derviş: Mazlum Bir Halkın Sesi, Kim Bullimore
- ABD, Ortadoğu, Türkiye; Haluk Gerger

Türkiye, İsrail'in yardımına koşuyor

Erdoğan'ın geçtiğimiz günlerde Coca Cola fabrikası açılışına katılması, Türkiye-İsrail ilişkilerini tekrar gündeme getirdi. Geçmişte de İsrail'in Filistin halkını uçaklarla bombaladığı dönemlerde "İşte bunlar İsrail markaları" denilerek listeler yayınlanmış ve bu ürünlerin boykot edilmesini isteyen mesajlar dolaşıma sokulmuştu. Erdoğan'ın Coca Cola fabrikası açılışına katılması, yandaş medya tarafından "meyve suyu fabrikası açılışına katıldı" şeklinde duyuruldu.

Türkiye'nin İsrail'le ilişkileri ise gerçekte Coca Cola fabrikası vb. alanları kat be kat aşan, ekonomik, siyasi, ticari, askeri birçok alanlarda sürüyor.

Türkiye-İsrail arasındaki ilişkilerin boyutuna birkaç örnek vermek gerekirse; 2005'te iki günlüğüne İsrail'e giden Erdoğan beraberinde birçok iş adamı da götürmüş, İsrail'e güven vermek için AKP'nin anti-semitizm karşı olduğunu, İran'ın ise tehdit oluşturduğunu söylemişti. Aynı yıllarda İsrail cumhurbaşkanı TBMM'de konuşurulmuştu. Erdoğan'ın iç politika malzemesi olarak kullanılmak için yaptığı "One minute" gibi çıkışların nasıl da sahte olduğunu ise iki ülke arasındaki kimi başka ilişkilerde de görüyoruz. Filistin'in bombalanması karşısında "Müslüman kardeşlerimiz zulme uğruyor" edebiyatı yapılırken, İsrail pilotlarının Konya'da tatbikat yaptığı anılmıyor. İsrail'le yapılan ve yaklaşık 2 milyar dolar tutarındaki silah anlaşmalarının yanı sıra, ardından fırtınalar koparılan Mavi Marmara baskını davasının düşürülmesi de güncel örnekler arasında.

Türkiye'nin İsrail'le ticari ilişkileri ise hacimli. 2010 yılının ilk yarısında 1.59 milyar dolar olan İsrail-Türkiye arasındaki ticaret, 2011 yılının ilk yarısında 26% artarak, 2 milyar dolara yükseldi. İsrail Ticaret Odası'na göre, İsrail'in Türkiye'ye ihracatı yüzde 39 artarak 950 Milyon dolara yükseldi ve Türkiye'nin İsrail'e ihracatı yüzde 16 artarak 1.05 milyar dolara yükseldi.

Son olarak ise çalınan Filistin doğalgazının Avrupa'ya transferi konusunda da çalışmalar yapılırken, yıl sonuna doğru anlaşmanın imzalanacağı belirtiliyor. Söz konusu doğalgaz rezervleri Akdeniz'in hem "resmî" Filistin hem de "tarihsel" Filistin sınırları içinde kalan bölgelerinde yer alıyor. Bu doğalgaz projesine daha yakından bakmak, atıp tutulan sözlere karşın İsrail'le çok yönlü ilişkileri göstermeye yetiyor. İsrail, 2000'li yılların başında Doğu Akde-

niz'de bir dizi doğalgaz rezervi keşfetti. Noa, Mari-B, Dalit, Tamar, Leviathan, Dolfin, Şimşon, Tanin ve Kariş adını verdiği bölgelerdeki doğalgazın 800 milyar metreküp civarında olduğu tahmin ediliyor. Bu ise İsrail'in doğalgaz ihtiyacını 50 yıl boyunca karşılayabilecek kadar çok. Yani İsrail'in bu gazı gasp ederek kullanması durumunda işgal aygıtına büyük bir ekonomik rahatlama getirecek.

Türkiye'nin işgalin sıkılaştırılmasına ortaklığı ise bu gazın Avrupa'ya taşınmasıyla ilgili. Bu gazın kullanılması için üç rota belirlendi. İlki, Kıbrıs üzerinden Yunanistan'a uzanan bir boru hattı. Ancak 7 milyar dolarlık yüksek maliyeti nedeniyle İsrail tarafından tercih edilmiyor. İkinci rota, doğalgazın Mısır'da sıvılaştırılarak gemilerle Avrupa'ya taşınması. Ancak Mısır, bu işlem için var olan tesislerini kendi keşfettiği doğalgaz için kullanacağından bu seçenek de gerçekleşmedi. Son rota ise Türkiye'den geçecek doğalgaz boru hattı. Bunun maliyetinin de 7 milyar dolarlık Kıbrıs rotasına karşın 4 milyar dolar civarında olduğu ifade ediliyor. Basına yansıyan bilgilere göre Türkiye İsrail'den yılda 10 milyar metreküp doğalgaz satın alarak Avrupa'ya transfer etmeyi düşünüyor.

Filistin halkı üzerindeki ablukayı sıkılaştıracak, işgalci gücü kuvvetlendirecek bu proje için "normalleşme" adımlarıyla birlikte görüşmeler yapıldı. Geçen yılın Ekim ayındaki 23. Dünya Enerji Zirvesi'nde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak, İsrail'i mevkidaşlarıyla bir buçuk saat boyunca bu konuyu konuştu. Bir ay sonra da bu konuyla ilgili bir çalışma grubu oluşturuldu. İlk toplantısını İstanbul'da yapan bu çalışma grubunda iki tarafın uzmanları ve bürokratlarının yer aldığı ifade ediliyor. İsrail Enerji Bakanı Yuval Steinitz, bu boru hattının üç yıl içinde tamamlanabileceğini açıkladı.

Türk sermaye devleti, kamuoyunca çok da bilinmeyen bu projeye imza atarak, Filistin halkının katline ortak oluyor, olmaya devam ediyor. Filistin'den çalınan doğalgazın gelirleri, Filistinlilere savaş ve saldırganlık olarak geri dönecektir. Bundan kuşku duyulamaz. İsrail devleti, Filistin halkını katletmekle kalmıyor, bizzat devlet sözcülerinin ağzından ifade edildiği şekliyle İŞİD gibi katliamcı çeteleri de destekliyor. İşte bu doğalgaz projesi, Ortadoğu halklarının başına emperyalistler tarafından musallat edilmiş İsrail'in güçlenmesine yarayacak.

Che'den Tanya'ya "Zafere kadar daima!"

Hepimizin gerilla Tanya olarak bildiği, gerçek adıyla Haydée Tamara Bunke Bider 19 Kasım 1937'de Arjantin'in Buenos Aires kentinde doğdu. Ailesi Nazi zulmünden kaçarak Arjantin'e yerleşmek zorunda kalan Tanya'nın çocukluğu da burada geçti. Tanya'nın anne ve babası Arjantin'de yaşayan Alman işçilerin yürüttüğü anti-faşist mücadelenin içindeydiler. Savaşın ardından Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin inşa sürecine katılmak için ülkelerine geri döndüler. Tanya böyle bir ortamda büyüdü. Çocukluğundan itibaren devrimci mücadelenin içerisinde idi. Daha 18 yaşındayken Alman Birleşik Sosyalist Partisi'ne kabul edildi. Ailesi ona nerede olursa olsun mücadele etmeyi, kendi ülkesi olmasa da her yerde devrimci olunması gerektiğini öğretmişti. Tanya en çok Küba'da zafere ulaşan devrimin bir parçası olmak isteğiyle yarıp tutuşuyordu. Temmuz 1959'da İsyân Ordusu'ndan savaşçıların Demokratik Alman Cumhuriyeti'ne gelmeleri ve aynı yılın Aralık ayında öğrencilere konferans vermek üzere Almanya'ya gelen Che ile tanışması onun coşkusu daha da artırmıştı. Bu düşüncelerle 1961'in Mayıs ayında Küba'ya gitti Tanya. Orada bulunduğu süre boyunca Eğitim Bakanlığı'nda, Küba Halklarla Dostluk Enstitüsü'nde ve Küba Kadın Federasyonu'nun yürütme kurulunda çalıştı. Onunla ilgili anlatılan anılardan birisi Havana'nın neresine giderse gitsin kendisinin de bir üyesi olduğu Halkın Savunma Milisleri'ne ait üniformayı üzerinden hiç çıkarmadığıydı. Zeytin yeşili pantolonu, mavi kalın kumaşlı gömleği, beyaz kasketi ve kemerde asılı tabancasını daima gururla taşırdı. Tanya bunun yanında iyi eğitim almış bir kadındı. Birçok dil konuşabiliyordu, edebiyat ve müzik alanında da iyi bir bilgiye sahipti. Bilginin sınırı olmadığı gibi Tanya'nın da öğrenme ve kendini geliştirme konusunda bir sınırı yoktu. Aldığı en ufak görevleri dahi yerine getirirken büyük bir titizlik gösteriyordu. Tüm bu özellikleriyle Tanya, Che'nin vereceği görev için aranan kadın devrimciydi. Bundan sonra Tanya'yı uzun ve zorlu görevler bekliyordu.

"Tamara'ya eğer kabul ederse, kendi güvenliğine yönelik ciddi riskleri de barındıran gizli bir görev verilecekti. En gizli koşullarda yürütülmesi gereken bu görev büyük ihtimalle Latin Amerika'da bir yerde olacaktı. Tamara kendisine yaptığımız teklifi, yaşayan gözleriyle, Latin Amerika'nın kurtuluşu uğruna verilen mücadelelere doğrudan hayalini

gerçekleştirmesine imkan tanıyacağını umduğunu söyleyerek kabul etti. Bu görevin gerekirse gerilla mücadelesini de kapsayacağı belirtilince, Tamara sadece kod adını kendisinin belirleyip belirlemeyeceğini sordu. Hayatı Bolivya'daki gerilla mücadelesinde sona eren 'unutulmaz gerilla' Tanya böyle doğdu. Tanya aynı zamanda, Tamara'nın hayranlığını hiç gizlemediği, kendi ülkesinde faşistlerce tutsak alınıp işkence edilen ve Aralık 1941'de öldürülen Sovyet gerilla Zoya Kosmodemyanskaya'nın kod adıydı..."*

Yoldaşları gerektiği takdirde gerilla hareketine de katılabileceğini söylediğinde Tanya'nın yüzü daha da aydınlanıyordu. Ancak bundan önce yoldaşları ona hayalini kurduğu mücadelenin farklı biçimlerde yürütülebileceğini, bu konuda başarılı olmak içinse yer altı faaliyetinde pişmek, teknik ve yöntemleri öğrenmek gerektiğini söylediler. Tanya kendisine olan bu güven karşısında duygu yüklü bir tonla "Yaşadığım ve nefes aldığım müddetçe bu güvene asla ihanet etmeyeceğim" diyerek karşılık verdi. 29 yıllık kısa yaşamı boyunca bu sözüne sadık kaldı. Büyük bir adanmışlık ve feda ruhuyla verilen görevleri yerine getirdi. Tanya bu zorlu eğitimin ardından görev için gideceği yerin Bolivya olduğunu öğrendi. Gerillalar için uygun koşulları yaratmak için 1964 yılında Bolivya topraklarına ayak bastı.

Buradaki başarılı çalışmalarının sonucu olarak, 1966 yılının başında Küba Komünist Partisi'ne kabul edildi. Tanya artık, yeni savaşçıların siyasi eğitimi ve mevzilendirilmesi işlerinden sorumlu olarak gerilla güçleriyle doğrudan çalışmaya başladı. Bolivya'da merkezi müfrezeyle geçirdiği 18 günün ardından bir yoldaşı Tanya için şunları söylüyordu: "Gördük ki acıya dayanıklıydı. Uzun tırmanışlarımıza alışık değildi ama yine de dayanıyordu. Birçok durumda kadın olduğu için sunulan ayrıcalıkları reddetti; gerilla ordusundaki diğer yoldaşlarıyla aynı muameleyi görmek istiyordu. O kadar kararlıydı ki kimsenin Che'ye hasta olduğunu söylememesini istemişti." Gruptaki tek kadın devrimciydi Tanya. Onun bu kararlılığı ve en zor koşullar altında dahi vazgeçmeyen tutumu gruptaki diğer gerillalar için bir moral kaynağıydı.

Tarih 31 Ağustos 1967... Onun birliğindeki gerillalar, 31 Ağustos 1967'de bir grup köylü tarafından ihbar edilip Vado Del Yeso'nun nehir kıyısında Bolivyalı askerler tarafından pusuya düşürülerek öldürülmüştü. Tanya o sırada 29 yaşındaydı. Çalılıkların arasından çıkıp suya girdiğinde Vargas adındaki bir asker onu göğsünden vurdu, mermi akciğerine gelmişti. Tanya suya düştü ve akıntıyla birlikte sürüklendi. Bolivya ordusu, Tanya'nın cesedini 7 gün sonra sırt çantasıyla

la birlikte buldu.

Tanya'nın cenazesi 31 yılın ardından Küba'nın merkezi kentlerinden Santa Clara'da Aralık 1998'de Che Guevara ve And Dağları gerillaları için inşa edilen mozoleye resmi törenle gömüldü. Tanya'nın kemikleri bulunduğu annesi Nadya Bunke'ye kızının nereye gömülmesini istediği sorulduğunda hiç tereddüt etmeden Che ve yoldaşlarıyla beraber Küba'ya gömülmesi gerektiğini söyledi. Nadya Bunke, kızının cenazesinin üstüne hangi bayrağın konulması gerektiği sorulduğunda ise "Komünist Partisi'nin bir üyesi olarak uğruna savaştığı ve öldüğü Küba'nın bayrağı" dedi.

Che, Tanya ve 48 Bolivyalı, Perulu, Kübalı yiğit devrimciler Latin Amerika'nın kurtuluş mücadelesinin birer simgesi oldular. Che ve Tanya bugün hâlâ anti-emperyalist mücadelede ezilen halklara ilham kaynağı oluyorlar. Onların mücadelesi dilden dile dolaşarak destanlaşıyor. Onların bıraktığı yerden milyonlarca el savaşı büyütme ve "Zafere kadar daima" haykırışlarını yükseltmeye devam ediyorlar.

D.YALIM

* Ulises Estrada, Tanya Che Guevara'yla Bolivya'da Gizli Görevde, Agora Kitaplığı

Sermaye devleti Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'yı katletmeyi amaçlıyor...

Zorla müdahale işkencedir!

Nuriye Gülmen ve Semih Özakça serbest bırakılsın, talepleri kabul edilsin!

